

2024

წლიური
ანგარიშგება

სარჩევი

- ბანკის შედეგების და საოპერაციო გარემოს მიმოხილვა 03
ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები
- მენეჯმენტის ანგარიშგება 08
მნიშვნელოვანი მოვლენები
- კორპორაციული მართვა 18
კორპორაციული მართვის სისტემის განვითარება
- არაფინანსური ანგარიშგება 22
პერსონალი
- ფინანსური ანგარიშგება 24

ბანკის შედეგების და საოპერაციო გარემოს მიმოხილვა

ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

2024 წელს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიამ“ საქართველოს საბანკო სისტემაში შეინარჩუნა პოზიცია და დარჩა მეთორმეტე ადგილზე.

აქტივები

2024 წელს გაგრძელდა უარყოფითი დინამიკა, აქტივები 2023 წელთან შედარებით შემცირდა 2 მლნ. ლარით (0.5%-ით) და შეადგინა 451 მლნ. ლარი.

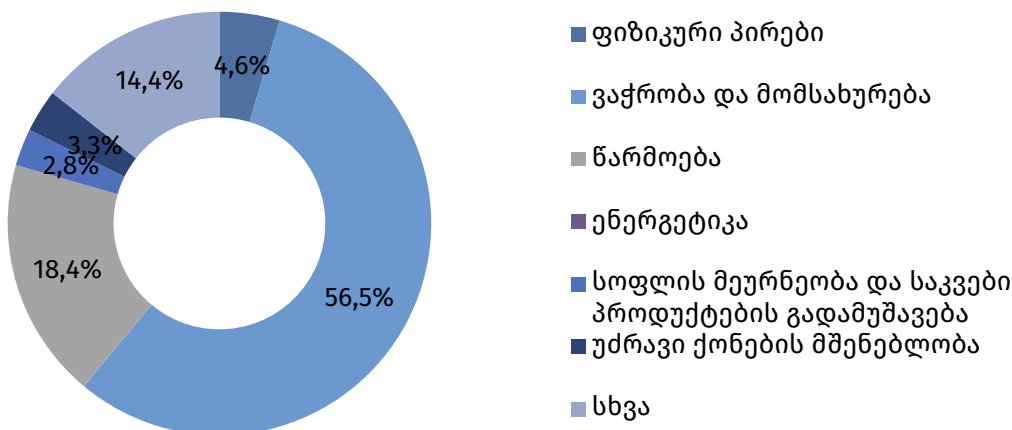
მთლიანი აქტივები მლნ ლარი

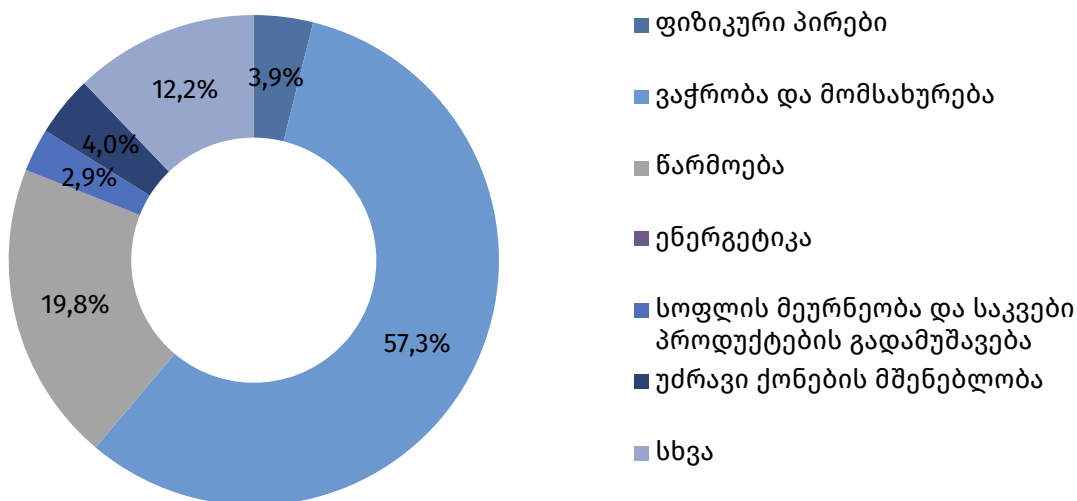
2024 წლის საკრედიტო პორტფელი წინა წელთან შედარებით შემცირდა 15 მლნ. ლარით (7.3%-ით) და შეადგინა 195 მლნ. ლარი.

2024 წელს წინა წელთან შედარებით კრედიტების სტრუქტურა ეკონომიკის სექტორების მიხედვით არ შეცვლილა.

2023

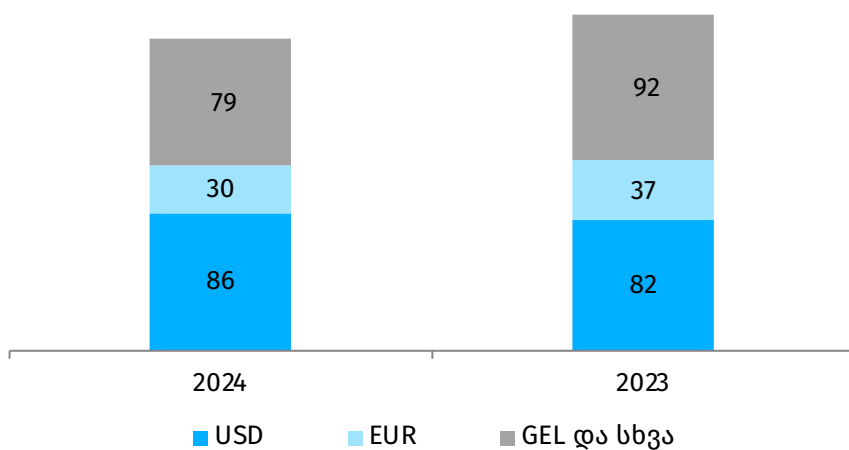

2024

2024 წლის კრედიტების სავალუტო სტრუქტურა წინა წელთან შედარებით მცირედით შეიცვალა.

სესხები ვალუტების ჭრილში (მლნ ლარი)

ბანკის მოგება

2024 წელს ბანკმა მიიღო 8.4 მლნ. ლარის მოგება. შესაბამისად გაიზარდა სააქციო კაპიტალი და გაუტოლდა 331 მლნ. ლარს.

მოგება-ზარალის ანგარიში (მლნ ლარი)	2024	2023
საპროცენტო შემოსავალი	16.8	21.8
საპროცენტო ხარჯი	(9.2)	(10.2)
უარყოფითი განაკვეთის აქტივების ხარჯი		
დეპოზიტების დაზღვევის ხარჯი	(0.02)	(0.02)
სესხების შესაძლო დანაკარგების შექმნის/აღდგენის შედეგი	(8.0)	(6.9)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	(0.5)	4.7
არასაპროცენტო შემოსავალი	23.4	26.8
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი	22.9	31.5
არასაპროცენტო ხარჯი	(14.4)	(34.1)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(0.04)	3.0
წმინდა მოგება	8.4	0.4

ვალდებულებები

2023 წლის ბოლოსთან შედარებით ბანკის ვალდებულებები 2024 წელს 12 მლნ. ლარით (8.8%-ით) შემცირდა და გახდა 120 მლნ. ლარი.

მთლიანი ვალდებულებები მლნ ლარი

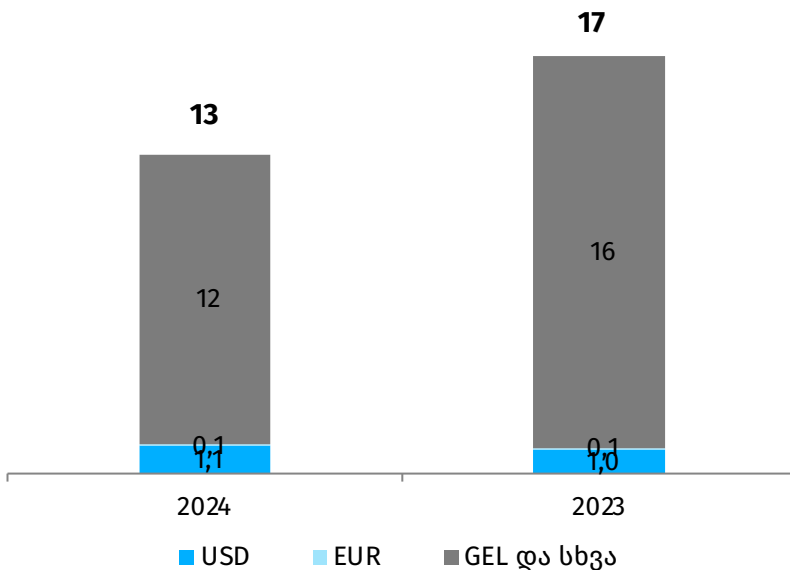

კლიენტებისგან მოზიდული სახსრები 2024 წლის ბოლოს გახდა 13 მლნ ლარი (წინა წელთან შედარებით შემცირდა 23.6%-ით).

ბანკის ვალდებულებებში კლიენტთა სახსრების წილი შემცირდა 12.9%-დან 10.8%-მდე.

2024 წელს სესხების თანაფარდობა დეპოზიტებთან გაიზარდა 1 239.5 %-დან 1 504.2%-მდე.

კლიენტების სახსრები ვალუტების ქრილში

ბანკებიდან და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან მოზიდული სახსრების მოცულობა (სუბორდინირებული სესხის ჩათვლით) 2024 წელს შემცირდა 7.8%-ით და წლის ბოლოსთვის შეადგინა 90 მლნ. ლარი.

საკუთარი სახსრები

2023 წლის ბოლოსთან შედარებით საკუთარი სახსრები 2024 წელს 9 მლნ. ლარით (2.9 %-ით) გაიზარდა და გახდა 331 მლნ. ლარი.

საკუთარი სახსრები მლნ ლარი

შემოსავლები და ხარჯები

2024 წელს საპროცენტო შემოსავლებმა შეადგინა 16.8 მლნ. ლარი, რაც 5.0 მლნ ლარით (22.9 %-ით) ნაკლებია წინა წლის მაჩვენებელთან. საპროცენტო ხარჯები 9.2 მლნ. ლარია, რაც წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით 1.0 მლნ. ლარით (9.6 %-ით) ნაკლებია.

სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნის/აღდგენის შედეგი იყო უარყოფითი და შეადგინა 8.0 მლნ. ლარი, რაც წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით 1.2 მლნ. ლარით (16.8 %-ით) მეტია.

შედეგად, მიღებულია წმინდა საპროცენტო ხარჯი 0.5 მლნ. ლარის ოდენობით.

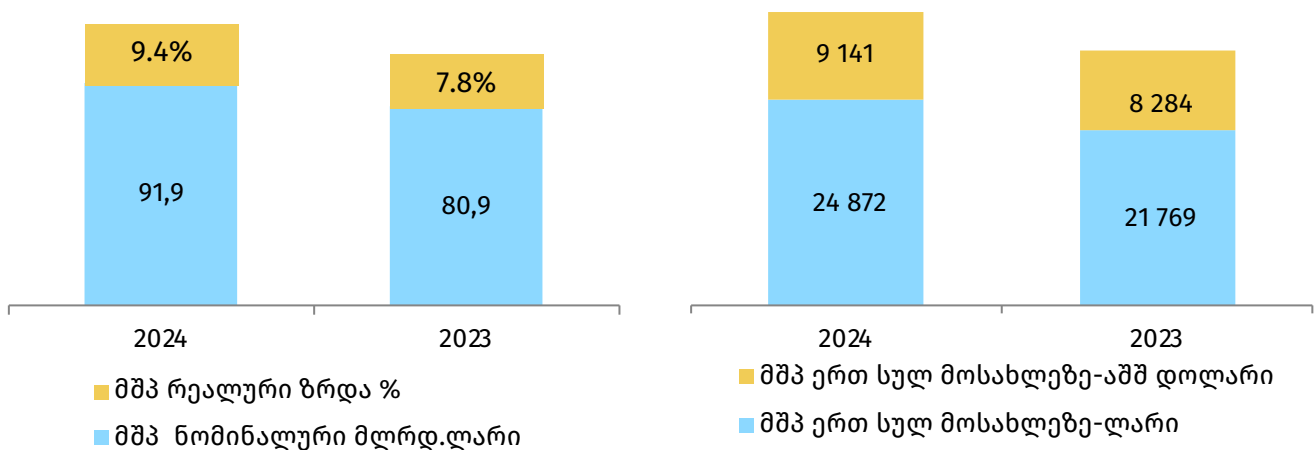
არასაპროცენტო შემოსავლები მიღებულია 23.4 მლნ. ლარის ოდენობით, რაც 3.5 მლნ ლარით (12.9 %-ით) ნაკლებია წინა წლის მაჩვენებელთან.

არასაპროცენტო ხარჯი შემცირდა 57.7%-ით, ანუ 19.7 მლნ ლარით და შეადგინა 14.4 მლნ. ლარი.

ეკონომიკა

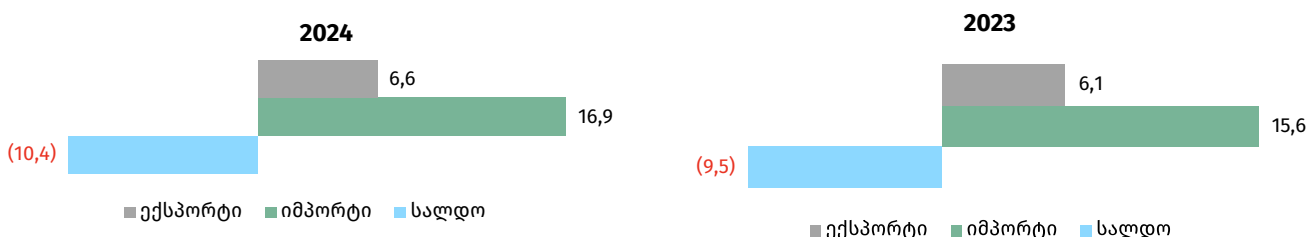
2024 წელს გაგრძელდა ეკონომიკური ზრდის ტენდენცია. წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით ზრდის მიმართულებით მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა შემდეგმა დარგებმა: ინფორმაცია და კომუნიკაცია (24.3 %), განათლება (29.1%), სახელმწიფო მმართველობა და თავდაცვა; სავალდებულო სოციალური უსაფრთხოება (17.9 %), მშენებლობა (14.2%), საბითუმო და საცალო ვაჭრობა; ავტომობილების და მოტოციკლების რემონტი (6.7%), საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობები (14.9%). კლება აღინიშნა შემდეგ დარგში: ელექტროენერგიის, აირის, ორთქლის და კონდიცირებული ჰაერის მიწოდება (-8.3%).

2024 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ შეადგინა 9.4%. წინა წელთან შედარებით ნომინალური მშპ გაიზარდა 91.9 მლრდ. ლარამდე. შესაბამისად გაიზარდა მშპ ერთ სულ მოსახლეზეც.

2024 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები გაიზარდა 16.7%-ით, ხარჯები (არასაფინანსო აქტივების ცვლილების ჩათვლით) გაიზარდა 15.9%-ით, სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტი (ნაერთი სალდო) მშპ-სთან მიმართებაში შემცირდა 2.3 % - მდე.

2024 წელს ექსპორტი 7.8%-ით გაიზარდა და 6.6 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, იმპორტი კი გაიზარდა 8.6%-ით 16.9 მლრდ აშშ დოლარამდე. შედეგად, სავაჭრო დეფიციტი გაიზარდა 9.1%-ით და შეადგინა 10.4 მლრდ აშშ დოლარი.

2024 წელს საქართველოში საზღვარგარეთიდან მოქალაქეთა ფულადი გზავნილების წმინდა შემოსვლა წინა წელთან შედარებით შემცირდა 21.3%-ით და შეადგინა 3.0 მლრდ აშშ დოლარი.

2024 წელს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობა წინა წელთან შედარებით შემცირდა 30%-ით და შეადგინა 1 334 მლნ აშშ დოლარი. ინვესტიციების შემოღინება შემცირდა სამთომოპოვებითი და დამამუშავებელი მრეწველობის, მშენებლობის, ტრანსპორტის, უძრავი ქონებისა და დანარჩენ სექტორებში.

სიტუაცია ადეკვატურად აისახა საგადასახდებო ბალანსში. 2024 წლის მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მნიშვნელოვანწილად საქონლით ვაჭრობა და შემოსავლები, კერძოდ კი, საინვესტიციო შემოსავლები განსაზღვრავდა. მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი წელთან შედარებით 12.7%-ით გაუმჯობესდა და 1.5 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც მოხდა მომსახურებისა და შემოსავლების მიხედვით დადებითი სალდოს გაზრდის გამო.

მენეჯმენტის ანგარიშგება

მნიშვნელოვანი მოვლენები

2022 წლის მარტში მიღებული სანქციებიდან გამომდინარე, რომელიც მათ შორის გულისხმობს ბანკისათვის საოპერაციო/საკრედიტო საქმიანობის შეჩერებას, ბანკი შეზღუდული ფუნქციებითა და დარჩენილი შემადგენლობით აგრძელებს მუშაობას.

2024 წელს განხორციელდა ბანკის ძირითადი საშუალებებისა და საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების გადაფასება. საქართველოს ბაზარზე უძრავი ქონების ფასის ზრდასთან დაკავშირებით გადაფასების შედეგად ძირითადი საშუალებების ღირებულება გაიზარდა 737 ათასი ლარით და საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების ღირებულება გაიზარდა 2,148 ათასი ლარით.

2024 წლის II კვარტალში გარე პროვაიდერების მიერ ჩატარდა 1 ტრენინგი. „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ 2023 წლის 14 ივნისის კანონის შესაბამისად დამტკიცდა ბანკის დებულება პერსონალური მონაცემების დამუშავების შესახებ და დაინიშნა პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ოფიცერი.

2024 წელს რისკების სამმართველოს მიერ მიმდინარეობდა აქტიური მუშაობა იმ მსესხებლებთან, რომელთაც წარმოეშვათ ვადაგადაცილებული სასესხო დავალიანებები. საკმარისი ფინანსური შესაძლებლობების მქონე მსესხებლების ერთი ნაწილის მიმართ განხორციელდა სასესხო პორტფელის რესტრუქტურისაციის სამუშაოები, რომლის საერთო მოცულობამ 63 მლნ ლარი შეადგინა; ჩატარდა სამუშაოები უიმედო კატეგორიის მქონე მსესხებლებთან საარბიტრაჟო და სასამართლო სარჩელების გზით სასესხო დავალიანებების ამოსაღებად:

- სულ პრობლემურ სესხებზე შემოსულმა თანხამ შეადგინა 540,017 ლარი, აქედან დავალიანება სრულად იქნა დაფარული 296,546 ლარის ოდენობით;
- არბიტრაჟს გადაეცა 20 კლიენტის საქმე : 4 იურიდიური პირი და 16 ფიზიკური პირი;
- მოხდა 1 უძრავი ქონების დასაკუთრება 178,338.92 ლარის ოდენობით;
- ბანკის საკუთრებაში გადმოვიდა 22 ქონება, 4,419,603.45 ლარის ოდენობით.

განხორციელდა 2024 წლის ბიზნესგეგმის მიხედვით საკრედიტო პორტფელისა და რეზერვების პარამეტრების ფორმირება და მათი შესრულების თაობაზე პერიოდული ინფორმაციის მომზადება სათაო ბანკისა და ბანკის მენეჯმენტისათვის წარსადგენად; განისაზღვრა 2024 წლის რისკ-აპეტიტის მაჩვენებლები დადგენილი წესის შესაბამისად და ყოველთვიური ინფორმაციის მომზადება რისკ-აპეტიტის მაჩვენებლები შესრულების შესახებ; მომზადდა და სამეთვალყურეო საბჭოზე განხილულ იქნა 2023 წლის მე-4 კვ., 2024 წლის 1-3 კვ. რისკებისა და კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ ანგარიშები;მომზადდა და სათაო ბანკის კურატორებთან განხილულ იქნა ყოველთვიური ანგარიში რისკების მდგომარეობისა და ბიზნესგეგმის დადგენილი პარამეტრების შესრულების შესახებ;

მენეჯმენტის, ბასს-ის და პილარ 3 ანგარიშებისათვის მომზადდა და ფორმირებულ იქნა რისკების მართვის შესახებ ინფორმაცია 2022-2023 წლების ქრილში; ყოველთვიურად ხორციელდებოდა ეროვნული ბანკის ყოველთვიური ანგარიშგებების მომზადება საკრედიტო ზარალებისა და საკრედიტო რისკის მატარებელი აქტივების მდგომარეობის შესახებ; გადაისინჯა ან/და ხელახლა იქნა დამტკიცებული რიგი მარეგულირებელი და მეთოდოლოგიური ხასიათის დოკუმენტი, რომელთა მიხედვითაც ხორციელდება შესაბამისი რისკის პროფილის მართვა ბანკში;

სათაო ბანკის შესაბამისი სამსახურების მოთხოვნების შესაბამისად განხორციელდა ერთჯერადი და პერიოდული ინფორმაციის ფორმირება და მიწოდება რისკ-პროფილის მიმართულებების მიხედვით.

კორპორატიული ბიზნესი

კორპორატიული ბიზნესის საკრედიტო პორტფელის მოცულობამ 2024 წლის ბოლოს შეადგინა 183.1 მლნ. ლარი, რაც წინა წელთან შედარებით 13.7 მლნ. ლარით (6.9%-ით) ნაკლებია.

კორპორატიული ბიზნესის მოზიდვის მოცულობამ 2024 წელს შემცირდა 3.9 მლნ. ლარით (30.3%-ით) და გახდა 9.0 მლნ. ლარი.

საკრედიტო საკრედიტო და მოზიდული სახსრები წლების მიხედვით (კორპორატიული)

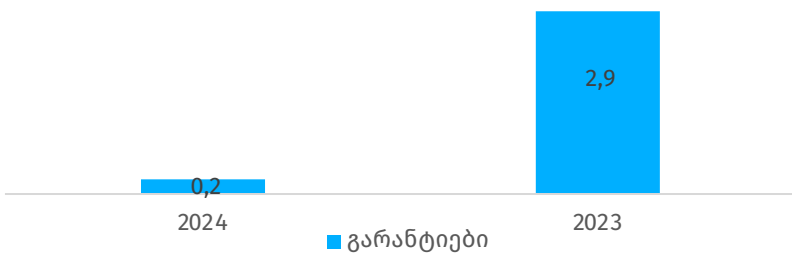

2024 წლის ბოლოსთვის მცირე და საშუალო ბიზნესის საკრედიტო დაბანდება 4.0 მლნ. ლარიდან დარიცხული პროცენტების გამო გახდა 4.3 მლნ. ლარი.

დოკუმენტური ოპერაციები და სავაჭრო დაფინანსება

2024 წლის ბოლოსათვის გარანტიების მოცულობა შემცირდა 2.7 მლნ. ლარით (92.5%-ით) და შეადგინა 0.2 მლნ ლარი.

გარანტიების გარანტიების, მლნ.ლარი

ფაქტორინგი

2024 წლის ბოლოსთვის ფაქტორინგის პორტფელი შემცირდა 1.5 მლნ. ლარით (80.8%-ით) და შეადგინა 0.4 მლნ. ლარი.

საცალო ბიზნესი

ფიზიკური პირების საკრედიტო პორტფელი 2024 წელს შემცირდა 2.1 მლნ. ლარით (21.3%-ით) და შეადგინა 7.6 მლნ. ლარი.

საკრედიტო პროდუქტების სტრუქტურა პროდუქტების ჭრილში (მლნ. ლარი)

პროდუქტის დასახელება	2024	2023
სამომხმარებლო სესხები	0.4	0.7
იპოთეკური სესხები	7.1	8.8
საკრედიტო ბარათები და ოვერდრაფტები	-	-
ავტო სესხები	0.1	0.2
სწრაფი განვადება	-	-
ფიზიკურ პირებზე გაცემული ბიზნეს სესხები	-	-
სულ	7.6	9.7

ფიზიკური პირების სახსრები	2023	2022
მიმდინარე ანგარიშები	3.4	3.5
ვადიანი ანაბრები	0.6	0.6
სადეპოზიტო სერტიფიკატები	-	-
სულ	4.0	4.1

რისკების მართვა

რისკების მართვის ძირითადი ამოცანას შეადგენდა კლიენტებისა და ბანკის ფინანსური სტაბილურობის უზრუნველყოფა და უწყვეტი ფუნქციონირება.

რისკის ძირითადი საზომი მაჩვენებლები

რისკის პოზიცია (მლნ ლარი)	219 2024	242 2023
სესხები და ავანსები (მლნ ლარი)	195 2024	210 2023
მესამე დონის სესხები მთლიან სასესხო პორტფელში ფასს მიხედვით (%)	59% 2024	26% 2023
ჯამური ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	849% 2024	631% 2023
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (%)	162% 2024	152% 2023

რისკების მართვა

ბანკის უფლებამოსილი ორგანოები რისკების შეფასებისა და მართვის პროცესში

რისკების სტრატეგია, რისკ-აპეტიტი, პოლიტიკები, შეფასებისა და მართვის პროცედურები, სხვა პირობები ბანკის დონეზე განისაზღვრება სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორატის და სხვა უფლებამოსილი ორგანოების მიერ.

ბანკის მარეგულირებელი ორგანოს მხრიდან აქტიური საბანკო საქმიანობის შეჩერებისა და ბანკის მნიშვნელოვანი აქტივების გასხვისების გამო, კოლევიალური ორგანოების ერთმა ნაწილმა შეაჩერეს საქმიანობა, მათ შორის: რისკების კომიტეტი (სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებული), აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, რისკ-მენეჯმენტის კომიტეტი.

ბანკის უფლებამოსილი ორგანოების მიერ ხორციელდება შემდეგი უფლებამოსილებები:

სამეთვალყურეო საბჭო

- რისკების სახეების მიხედვით ბანკის საერთო პოლიტიკისა და მათი მართვის სტრატეგიული ორიენტირების განსაზღვრა და კოორდინირება;
- ბანკის რისკებისა და კაპიტალის მართვის სტრატეგიის, მათ შორის რისკ-აპეტიტის ჩარჩოს დამტკიცება;
- არსებითი რისკების მართვის სფეროში კოლევიალური ორგანოების უფლებამოსილებათა განსაზღვრა;
- თავისი კომპეტენციის ფარგლებში რისკების მდგომარეობის შესახებ ანგარიშის განხილვა;

დირექტორატი

- რისკების მარეგულირებელი და მეთოდოლოგიური დოკუმენტების (ბანკის პოლიტიკებისა და სტრატეგიული მიმართულებების გარდა) დამტკიცება;
- რისკების მართვის საკითხების დამტკიცება (რომლებიც არ შედიან ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და სხვა უფლებამოსილი ორგანოების კომპეტენციაში);
- თავისი კომპეტენციის ფარგლებში რისკების შესახებ ანგარიშის განხილვა;

საკრედიტო კომიტეტი

- საკრედიტო რისკის მატარებელ გარიგებათა ჩატარების თაობაზე გადაწყვეტილებების მიღება;
- მისი კომპეტენციის ფარგლებში საკრედიტო რისკის მქონე სხვა სახის საკითხების განხილვა და გადაწყვეტილებების მიღება.

რისკების სამმართველო

- ბანკში არსებითი რისკების მართვის სისტემების ეფექტური ფუნქციონირებისა და განვითარების უზრუნველყოფა ჯგუფის სტანდარტებისა და საუკეთესო საბანკო პრაქტიკის შესაბამისად;
- არსებითი რისკების მართვის შიდა მარეგულირებელ-მეთოდოლოგიურ დოკუმენტების შემუშავება საზედამხედველო მოთხოვნების გათვალისწინებით;
- ბანკის არსებითი რისკებში შემავალი ოპერაციების მიხედვით რისკების ანალიზის (მონიტორინგის) ჩატარების უზრუნველყოფა;
- ბანკისა და ჯგუფის მმართველი ორგანოებისათვის არსებითი რისკების თაობაზე ანგარიშგების მომზადება და წარდგენა;

რისკების მართვის სტრატეგია

ბანკის რისკებისა და კაპიტალის მართვას ბანკი ახდენს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული „რისკებისა და კაპიტალის მართვის სტრატეგიისა“ და სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს რისკ-აპეტიტის საკონტროლო მაჩვენებლების, ასევე ბანკის რისკების გამსაზღვრელი პოლიტიკებისა და დებულებების საფუძველზე.

აღნიშნული დოკუმენტების შესაბამისად, ბანკის რისკებისა და კაპიტალის მართვის სისტემის ძირითად სტრატეგიულ მიზნებს წარმოადგენს შემოსავლების მიუღებლობის / ფინანსური დანაკარგების თავიდან აცილება ან / და მინიმუმამდე შემცირება; რისკების მართვა ბანკში ხორციელდება დაცვის სამი ხაზის პრინციპების საფუძველზე:

დაცვის პირველ ხაზს წარმოადგენენ ბანკის ქვედანაყოფები, რომლებსაც საქმიანობის პროცესში შეუძლიათ წარმოქმნან რისკები, არიან რისკის მფლობელები, პასუხს აგებენ ამ რისკების ყოველდღიურ მართვებზე (გამოვლენა ყოველდღიურ საქმიანობაში, კლასიფიკაცია, შეფასება, მინიმიზაციის ღონისძიებების დაგეგმვა, რისკების მართვისა და კონტროლის კონკრეტული ღონისძიებების დაგეგმვა);

დაცვის მეორე ხაზი ახორციელებს ბანკის ქვედანაყოფების დამოუკიდებელ შეფასებას, დაცვის პირველი ხაზის შეფასებას და შემოწმებას, ახორციელებს მაკოორდინირებელ როლს რისკების მართვის სფეროში. დაცვის მეორე ხაზი შედგება: რისკების მართვის ქვედანაყოფისა და ბანკის მმართველობითი ორგანოსაგან;

დაცვის მესამე ხაზს წარმოადგენს აუდიტი. ბანკის შიდა აუდიტი აკონტროლებს რისკების მართვის საერთო პროცესების ეფექტურობას და შესაბამისობას;

არსებითი რისკები, რომელსაც ბანკი ექვემდებარება თავის საქმიანობაში არის **საკრედიტო რისკი, საბაზრო რისკი, ლიკვიდურობის რისკი** და **საოპერაციო რისკი**. გარდა არსებითისა, ბანკის რისკების ჩარჩო აერთიანებს სხვა არაარსებით რისკებს, როგორიცაა სტრატეგიული რისკი (იმართება ჯგუფის დონეზე), შესაბამისობის რისკი, რეპუტაციის რისკი და სხვა.

ბანკის რისკების მართვა მოიცავს რისკების იდენტიფიცირებას, რისკების შეფასებას და მონიტორინგს, მათი მოცულობის, სტრუქტურის და კონცენტრაციის კონტროლს, რისკების მინიმიზაციისა და შემცირების ღონისძიებებს, რისკების შესახებ რეგულარული ანგარიშგების შედგენას და შესაბამის დონეზე წარდგენა - გამოქვეყნებას.

ბანკის რისკ-მენეჯმენტის ძირითად პრინციპს წარმოადგენს ბანკის საქმიანობის მართვა რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით. ბანკის რისკ- აპეტიტის ჩარჩო გამოიყენება უწყვეტ რეჟიმში ბანკის მდგრადი ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად გრძელვადიან პერსპექტივაში, მათ შორის სტრესულ სიტუაციებში. რისკ-აპეტიტი წარმოადგენს რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების სისტემას, რომელიც განსაზღვრავს რისკების აგრეგირებულ დონეს (პორტფელს) და რომლის აღების უნარი და/ან სურვილი აქვს ბანკს განვითარების დასახული სტრატეგიული მიზნების მისაღწევად. რისკ-აპეტიტის მაჩვენებლები ინტეგრირებულია ბანკის შიდა პროცესებში. რისკ-აპეტიტს, განსაზღვრავს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო რისკებისა და კაპიტალის მართვის სტრატეგიის შესაბამისად.

რისკ-აპეტიტის შესრულებაზე ბანკის მენეჯმენტი ანგარიშს უდგენს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე ახდენს სათაო ბანკის ყოველკვარტალურ ინფორმირებას. რისკების მართვის მარეგულირებელ-მეთოდოლოგიური ბაზა ფორმირდება თითოეული არსებითი რისკის ქრილში.

ბანკის რისკების მართვის სისტემას, როგორც ჯგუფის რისკების მართვის შემადგენელ ნაწილს, აქვს მრავალსაფეხურიანი სტრუქტურა, რომელიც მოიცავს ჯგუფის კონსოლიდირებული რისკების, ასევე ლოკალურ დონეზე რისკების მართვას. რისკების მართვის სისტემა აგებულია რისკის სახეებისა და ბიზნეს-ხაზების ქრილში (როგორიცაა, კორპორატიული, მცირე და საცალო). ბანკის რისკების მართვის სისტემის მართვის რგოლებია:

- სამეთვალყურეო საბჭო;
- დირექტორატი;
- უფლებამოსილი კომიტეტები;
- თანამდებობის პირები და სტრუქტურული ქვედანაყოფები.

აღნიშნული მუშა ორგანოების სტატუსს, საქმიანობის მიმართულებებს და პერსონალურ შემადგენლობას განსაზღვრავს ბანკის დირექტორატი და სამეთვალყურეო საბჭო.

ბანკში უზრუნველყოფილია რისკების მართვის ფუნქციის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი ქვედანაყოფების ფუნქციონალური დამოუკიდებლობა. ბანკის რისკების მართვის ორგანიზაციული სისტემის ფარგლებში რისკების მართვის ფუნქცია დაკისრებული აქვს ბანკის რისკების დირექტორს.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის ზარალის წარმოქმნის რისკი ბანკის მიმართ კონტრაგენტის მიერ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის, არადროული და არასრული შესრულების შედეგად. საკრედიტო რისკი, რომელსაც ბანკი ექვემდებარება თავისი საქმიანობის პროცესში, განპირობებულია საკრედიტო პორტფელის, გარანტიების და საკრედიტო ხასიათის მქონე სხვა სახელშეკრულებო ვალდებულებების არსებობით.

უფლებამოსილებათა სისტემა რისკის აღებასთან დაკავშირებით

ბანკის მართვის ორგანოები (აქციონერთა კრება, სამეთვალყურეო საბჭო / დირექტორატი, საკრედიტო კომიტეტი) იღებენ გადაწყვეტილებებს საკრედიტო გარიგებებზე ბანკის წესდებითა და ამ ორგანოების დებულებით განსაზღვრული კომპეტენციის ფარგლებში.

ბანკის მართვის ორგანოებს შეუძლიათ საკრედიტო რისკის მატარებელ ოპერაციებზე გადაწყვეტილებების მიღების უფლებამოსილებათა დელეგირება.

რისკების შეფასება

ბანკის მიერ გამოყენებულ საკრედიტო რისკის შეფასების ძირითად მეთოდებს მიეკუთვნება კლიენტების კრედიტუნარიანობის დონის განსაზღვრის მეთოდოლოგია საფინანსო და არა საფინანსო მაჩვენებლების ანალიზისა და ექსპერტული შეფასების შედეგად.

რისკის შეზღუდვისა და შემცირების მეთოდები

საკრედიტო რისკის შეზღუდვისა და საკრედიტო რისკის დონის კონტროლის ძირითად ინსტრუმენტს წარმოადგენს საკრედიტო ლიმიტების სისტემა. ლიმიტის სახეებია: ლიმიტები საკრედიტო პორტფელისა და ცალკეული სეგმენტების მიხედვით; საკრედიტო რისკების კონცენტრაციის ლიმიტები (ქვეყნების, დარგების, მსხვილი კონტრაგენტების, საკრედიტო პროდუქტების მიხედვით); საკრედიტო-სადეპოზიტო ლიმიტები საკრედიტო ორგანიზაციების მიმართ (მათ შორის, სუბლიმიტები); სხვა ლიმიტები, რომლებიც დაწესებულია ჯგუფისა და ბანკის უფლებამოსილი ორგანოების მიერ.

უზრუნველყოფის არსებობა, რომელიც პასუხობს ბანკის მოთხოვნებს და მისი საკმარისობა გაითვალისწინება საკრედიტო გარიგებათა ღირებულების პირობების განსაზღვრისას, ასევე საკრედიტო გარიგების მიხედვით გადაწყვეტილების მიღებისას.

საგირავნო გარიგების ექსპერტიზის ჩატარებისას ბანკში განისაზღვრება უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო და საგირავნო ღირებულება.

მონიტორინგის პროცედურები

ბანკში ხორციელდება საკრედიტო პორტფელის მდგომარეობის მონიტორინგი დაწესებული საკონტროლო პორტფელური ლიმიტების (შეზღუდვების) დაცვის მიზნით, ასევე რისკების იდენტიფიცირებისა და შეფასების პროცედურების ფარგლებში.

კორპორატიული დაკრედიტების სეგმენტში საკრედიტო რისკის დონის მონიტორინგის მიზნით წესდება ბანკის რისკ-აპეტიტის მეტრიკები და საკონტროლო მნიშვნელობები.

საცალო დაკრედიტებაში, ასევე ხორციელდება რისკის დონისა და საცალო საკრედიტო პორტფელის შემოსავლიანობას შორის ბალანსის მონიტორინგი.

შიდა ანგარიშგება

ბანკის ფინანსური მდგომარეობისა და რისკის მართვის სისტემის შესახებ აქციონერებს, კრედიტორებს და სხვა დაინტერესებული მხარეებს ინფორმირების მიზნით, ბანკი რეგულარულად ახდენს გარე ანგარიშგების მომზადებას ფასს-ის სტანდარტების შესაბამისად, მათ შორის საკრედიტო რისკების მართვის საკითხების ჩათვლით.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკის ქვეშ მოიაზრება ბანკის ფინანსური შედეგების გაუარესების რისკი აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულების (მოთხოვნების/ვალდებულებების) არახელსაყრელი ცვლილების შედეგად საბაზრო მაჩვენებლების-რისკ ფაქტორების გავლენის გამო (როგორცაა სავალუტო კურსები, საპროცენტო განაკვეთები, საკრედიტო სპრედები, აქციებისა და საფონდო ინდექსების კოტირებები და სხვა).

ბანკის მიერ აღებული საბაზრო რისკების ხასიათიდან და მათი მართვის მიდგომებიდან გამომდინარე, ბანკის ოპერაციები იყოფა სავაჭრო წიგნის ან საბანკო წიგნის ოპერაციებად. სავაჭრო წიგნის ოპერაციებს ცნობილი მოვლენების გამო 2024 წლის განმავლობაში ადგილი არ ჰქონია.

ბანკის ორგანოებისა და სტრუქტურული ქვედანაყოფების როლი და უფლებამოსილებები

ზემოაღნიშნული შეზღუდვის გამო, საბაზრო რისკების მართვაში მონაწილე სტრუქტურული ერთეულების ფუნქცია მოიცავს მთლიანი ღია სავალუტო პოზიციის მართვას და ღია სავალუტო პოზიციის ნორმატიული/საზედამხედველო ლიმიტების კონტროლს, ასევე საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებული საკითხების განხორციელებას.

რისკების ქვედანაყოფი, შეიმუშავებს საბაზრო რისკების შეფასების მეთოდოლოგიას; ამზადებს წინადადებებს საბაზრო რისკების მართვის საკითხებზე; ახორციელებს კონტროლს დაწესებული საკონტროლო მაჩვენებლების, ლიმიტების დაცვაზე.

რისკის შეფასების მეთოდები

საბაზრო რისკების შეფასების მეთოდოლოგიას ამტკიცებს დირექტორატი. საბაზრო რისკების შეფასება ხორციელდება შემდეგი მიმართულებების მიხედვით:

პროცენტის ცვლილების მიმართ მგძნობიარე საბანკო წიგნის ოპერაციების მიხედვით საპროცენტო რისკის შეფასება;

სავალუტო კურსის ცვლილების მიმართ მგძნობიარე საბანკო წიგნის ოპერაციების მიხედვით სავალუტო რისკის შეფასება.

რისკების შეზღუდვისა და შემცირების მეთოდები

საბანკო წიგნის სავალუტო რისკის მართვას ბანკი ახდენს მიღებული მარეგულირებელი და მეთოდოლოგიური დოკუმენტების საფუძველზე, უზრუნველყოფს რა აქტივებისა და ვალდებულებების შესაბამისობას ვალუტების ქრილში და ღია სავალუტო პოზიციის დაწესებული შეზღუდვების ჩარჩოში მოქცევას, მათ შორის რისკ-აპეტიტის, ღია სავალუტო პოზიციის საზედამხედველო ლიმიტების ნაწილში.

მონიტორინგის პროცედურები

აღებული საბაზრო რისკის დონის მონიტორინგი ხორციელდება სალიმიტო სისტემის/ რისკ-აპეტიტის მეტრიკების მეშვეობით. საპროცენტო რისკის დასაფარად საჭირო კაპიტალის დაწესებული ლიმიტის კონტროლს ახორციელებს რისკების ქვედანაყოფი.

რისკის მიხედვით შიდა ანგარიშგება

ბანკის სავალუტო რისკების მდგომარეობის შესახებ ანგარიშებს ამზადებს ანგარიშგების სამმართველო და რისკების მართვის ქვედანაყოფი.

ლიკვიდობის რისკი

ლიკვიდობის რისკი არის ბანკის მიერ საკუთარი ვალდებულებების სრულად და/ან დროულად შესრულების შესაძლებლობის არ ქონის გამო ზარალის წარმოქმნის რისკი.

ლიკვიდობის რისკის მართვა წარმოადგენს ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის ღონისძიებათა ერთობლიობას, რომელიც მიმართულია ბანკის მიმდინარე გადახდისუნარიანობის შესანარჩუნებლად ლიკვიდობის რისკის დონისა და ოპერაციების რენტაბელობის ოპტიმალური თანაფარდობის უზრუნველყოფის პირობებში.

რისკის მართვის სფეროში კოლევიალური ორგანოებისა და ქვედანაყოფების ფუნქციები

ლიკვიდობის მართვის პროცესში ბანკის კოლევიალური ორგანოებსა და სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს შორის ფუნქციები და მოვალეობები ნაწილდება ბანკის დირექტორატის, ხაზინის, რისკებისა და ანგარიშგების ქვედანაყოფებს შორის.

ლიკვიდობის რისკის მართვის პროცედურა

ლიკვიდობის რისკის გამოვლენისა და მონიტორინგის პროცედურა მოიცავს ღონისძიებათა კომპლექსს, რომლებიც მიმართულია ლიკვიდობის შეუფერხებელი მართვისა და ლიკვიდობის რისკის სასურველ დონეზე შენარჩუნებისაკენ.

ლიკვიდობის რისკის შეზღუდვის პროცედურა მოიცავს ლიკვიდობის შიდა ნორმატივების, ვითების ჯგუფის მიერ ლიმიტების და შეზღუდვების დადგენას, აგრეთვე ლიკვიდობის კრიზისის პირობებში სამოქმედო გეგმის შემუშავებას და მისი რეალიზაციის შესახებ გადანაცვებების მიღებას.

2024 წლის განმავლობაში ბანკის ქარბი ლიკვიდობა აიხსნება აქტიური ოპერაციების უქონლობით და მათი გამოყენების შეზღუდვით.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი არის ბანკის ზარალის რისკი, რომელიც გამომწვეულია არაადეკვატური ან ხარვეზის მქონე შიდა პროცესებით და სისტემებით, პერსონალის მიერ მათი დარღვევებით ან გარე ფაქტორების ზემოქმედებით.

მოცემული განმარტება მოიცავს სამართლებრივ რისკს, მაგრამ გამორიცხავს სტრატეგიულ და რეპუტაციის რისკებს.

საოპერაციო რისკების მართვის ორგანიზაციული სისტემა

საოპერაციო რისკების მართვის სისტემა აუცილებელია ზარალის აცილებისა და მინიმიზაციისათვის, რომელიც შეიძლება მიადგეს ბანკს საოპერაციო რისკების რეალიზაციის შედეგად.

საოპერაციო რისკების მართვაში ბანკის მიზნებს წარმოადგენს საოპერაციო რისკების მისაღები დონის გამოვლენა, შეფასება და განსაზღვრა, საოპერაციო რისკების მისაღები დონის მხარდასაჭერად დროული ზომების რეალიზაციის უზრუნველყოფა, საოპერაციო რისკების მოვლენების რეალიზაციიდან ბანკის ფინანსური შედეგების წარმოქმნის ალბათობის შემცირება, კონტროლის ეფექტურობის ამაღლება.

რისკის მოვლენის შესახებ მონაცემების შეკრების პროცესის ძირითადი ეტაპებია: რისკის მოვლენის გამოვლენა (იდენტიფიცირება), კლასიფიკაციის ჩატარება სხვადასხვა მიმართულებების მიხედვით, რისკის შემთხვევის წარმოქმნის მიზეზების ანალიზი და შედეგების შეფასება; რისკის მოვლენის და მასთან დაკავშირებული შედეგების რეგისტრაცია, რედაქტირება და შეთანხმება, გამოვლენილი რისკის მოვლენის შესახებ მონაცემების აქტუალიზაცია; რისკის მოვლენის შედეგების დარეგულირების ღონისძიებათა გეგმების შემუშავება და მომავალში რისკის მოვლენის წარმოქმნის რისკის შემცირება.

რისკის აღებასთან დაკავშირებული ბანკის ორგანოებისა და სტრუქტურული ქვედანაყოფების პასუხისმგებლობა და უფლებამოსილებები

საოპერაციო რისკები ეფექტური მართვის უზრუნველსაყოფად საოპერაციო რისკების მართვის პროცესის მონაწილეთა ფუნქციები და პასუხისმგებლობა ნაწილდება დაცვის სამი ხაზის შესაბამისად.

რისკების შეფასების, კაპიტალზე მოთხოვნისა და სტრეს-ტესტირების მეთოდები

ბანკში გამოიყენება საოპერაციო რისკების შეფასების / გაზომვის ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ინსტრუმენტები. ბანკში საოპერაციო რისკების გამოვლენისა და შეფასების ძირითად მეთოდებს წარმოადგენს: საოპერაციო რისკების მოვლენების/ შემთხვევების შესახებ ცნობების შეკრება.

რისკების შეზღუდვისა და შემცირების მეთოდები

საოპერაციო რისკების დონის კონტროლის მიზნით ბანკში გამოიყენება მიდგომები, რომლებიც შესაძლებლობას იძლევიან მოხდეს ბანკის ორგანოების, ქვედანაყოფებისა და მუშაკების ფუნქციებისა და პასუხისმგებლობის განაწილება, მათი უფლებამოსილების ლიმიტირება, გადაწყვეტილებების კოლეგიალურად მიღება, ორმაგი კონტროლის მექანიზმების პრინციპების გამოყენება და სხვა.

რისკ-აპეტიტი

საოპერაციო რისკების ნაწილში რისკ-აპეტიტი შეიძლება განსაზღვრული იქნას როგორც დანაკარგების ოდენობა, რომელიც ბანკი მზად არის მიიღოს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე გავლენის მქონე ძირითადი ფაქტორების შესაბამისად. ბანკისათვის რისკ-აპეტიტის რაოდენობრივ მაჩვენებელს განსაზღვრავს სათაო ბანკის საოპერაციო და რეგულატორული (კომპლაენს) რისკების კომიტეტი.

სცენარული ანალიზი

სცენარული ანალიზი მოიცავს რისკის მოვლენების სცენარების იდენტიფიცირებას და შეფასებას, რომლებმაც შეიძლება არსებითი გავლენა იქონიონ ბანკის საქმიანობასა და ფინანსურ შედეგებზე. სცენარული ანალიზი ტარდება ჯგუფის სავალდებულო სცენარებით.

სცენარული ანალიზის მიზანია გამოავლინოს ბანკის საოპერაციო რისკების მიმართ პოტენციური დაქვემდებარების დონე, მოსალოდნელი ზარალის (შედეგების) ხდომილების ალბათობის შეფასება.

საოპერაციო რისკების შესახებ ანგარიშგება

საოპერაციო რისკების შესახებ ანგარიშგება წარმოადგენს საოპერაციო რისკების მართვის პროცესის შემადგენელ ნაწილს და უზრუნველყოფს შესაბამისი მმართველი ორგანოების მუდმივ და თავისდროულ ინფორმირებას გადაწყვეტილებების მისაღებად. ამ შემთხვევაში საოპერაციო რისკების შესახებ ანგარიშგება უზრუნველყოფს რისკის გამჭვირვალობას და საოპერაციო რისკების მართვას აქცევს ყოველდღიურ უწყვეტ პროცესად.

საოპერაციო რისკების თაობაზე ბანკი ახდენს სებ-ის ყოველთვიურ ინფორმირებას დადგენილი ფორმითა და წესით. გარდა ამისა, ყოველწლიურად ხდება წლის მანძილზე რეალიზებული დანაკარგების დაზუსტება ბიზნესის, საოპერაციო რისკის კატეგორიების მიხედვით.

საოპერაციო რისკების შესახებ შიდა ანგარიშგება წარმოებს რისკების შესახებ ბანკის რეგულარული ანგარიშგების ფარგლებში, ასევე ვეტებ-ს ჯგუფის წინაშე ანგარიშგების ფორმით და ვადებში, შიდა ნორმატიულ-მეთოდოლოგიური დოკუმენტების მოთხოვნების შესაბამისად.

ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა (BCP)

ბანკს გააჩნია თავისი მასშტაბის შესაბამისი ფორმალიზებული ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა რომელიც შედგება ბიზნეს უწყვეტობის პოლიტიკისა და კრიზისის მართვის ინსტრუქციისგან.

ბიზნეს უწყვეტობის მართვა მოიცავს სტანდარტებისა და პროცედურების ერთობლიობას რომელიც მიმართულია საბანკო ბიზნეს პროცესების შენარჩუნების, მათი დროული აღდგენის და უმოკლეს ვადებში აღნიშნული პროცესების ჩვეულ რეჟიმში დაბრუნებისკენ, რათა მინიმუმადე იქნეს დაყვანილი მატერიალური ზარალი, თავიდან იქნეს აცილებული როგორც ბაზრის წილის დაკარგვის, ბიზნესის დაკარგვის, რეპუტაციის შელახვის და სამართლებრივი პასუხისმგებლობების რისკები.

2024 საფინანსო წლის მანძილზე რაიმე არსებითი ხასიათის საოპერაციო რისკის მოვლენას ადგილი არ ჰქონია და საოპერაციო ზარალი ბანკს არ მიუღია.

შესაბამისობის რისკი

შესაბამისობის რისკის მართვა მოიცავს საკანონმდებლო და რეგულაციური სანქციების, ფინანსური დანაკარგების, ან ბანკის რეპუტაციის დაკარგვის რისკის მართვას, რომელიც შეიძლება გამოიწვიოს კანონმდებლობის, წესებისა და სტანდარტების შეუსრულებლობამ.

შესაბამისობის რისკის მართვას და შესაბამისობის სისტემის აგებას ახორციელებს ბანკის სტრუქტურული ერთეული - შესაბამისობის კონტროლისა და ფინანსური მონიტორინგის სამმართველო საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის და ვითიბი ჯგუფის რეკომენდაციების გათვალისწინებით.

შესაბამისობის რისკების მართვა

შესაბამისობის რისკების მართვის მიზნით, შესაბამისობის კონტროლისა და ფინანსური მონიტორინგის სამმართველო ახდენს

- პოტენციური და რეალიზებული შესაბამისობის რისკების იდენტიფიცირებას;
- შესაბამისობის რისკების კლასიფიცირებას და შეფასებას;
- გამოვლენილი შესაბამისობის რისკების მართვის ღონისძიებების შემუშავებას და დანერგვას.

შესაბამისობის რისკების მონიტორინგი და კონტროლი

შესაბამისობის რისკების მონიტორინგი მიზნად ისახავს შესაბამისობის რისკის მატარებელი დარღვევების (ნაკლოვანებების) აღმოფხვრას და შესაბამისობის რისკების მართვის მიზნით პასუხისმგებელი სტრუქტურული ქვედანაყოფების მიერ ყოვლისმომცველი და დროული ზომების მიღებას.

ადამიანის უფლებების დაცვა

ბანკი აღიარებს და ყოველმხრივ ემხრობა საქართველოს კონსტიტუციითა და „ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციით“ განმტკიცებულ ადამიანის უფლებებს.

ბანკი პატივს სცემს ადამიანის უფლებებსა და თავისუფლებებს, განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა შეხედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა. ადამიანის უფლებების დაცვა ბანკისთვის უმნიშვნელოვანეს ფასეულობას წარმოადგენს. ბანკის თითოეული თანამშრომელი - პიროვნებაა, თავისი ნიჭით, უნარებითა და ინტერესებით. ბანკი ეხმარება თანამშრომლებს, აღმოაჩინონ საკუთარი შესაძლებლობები და გამოავლინონ საკუთარი პოტენციალი. ბანკის თანამშრომლები სანდო, ენერგიული და გახსნილი ადამიანები არიან. ბანკი ქმნის წარმატებულ გუნდს, რომელიც მიისწრაფის განვითარებისა და ეფექტიანი ერთობლივი მუშაობისკენ.

ბანკი ზრუნავს და პატივს სცემს თითოეულ ადამიანს, არ უშვებს უსაფუძვლო პრივილეგიებისა და უპირატესობის მინიჭებას დასაქმების, დაწინაურების ან/და მატერიალური წახალისების გაცემისას. ბანკს შემუშავებული აქვს ეთიკის კოდექსი, რომელიც ასევე განამტკიცებს ზემოხსენებულ მიდგომებს. ბანკის შესაბამისობის კონტროლის სამსახური მუდმივ მონიტორინგს უწევს ეთიკის პრინციპების დაცვას, როგორც ბანკის, ასევე მისი თანამშრომლების მხრიდან. აანალიზებს იმ ფაქტორებს, რომელსაც შეუძლია გაზარდოს შესაბამისობის რისკი და გავლენა მოახდინოს ბანკის მხრიდან ეთიკურ სტანდარტებთან შეუსაბამობების მოცულობასა და მნიშვნელობაზე. ბანკში დანერგილია ცხელი ხაზის სისტემა. ნებისმიერ თანამშრომელს შეუძლია გამოიყენოს აღნიშნული სისტემა და მიმართოს შესაბამისობის კონტროლის სამსახურს დარღვევებისა და უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების თაობაზე. განცხადების წარმომდგენის სურვილით, მისი ვინაობის ანონიმურობა შენარჩუნებულია. ბანკი ზრუნავს არა მხოლოდ თანამშრომლების უფლებების დაცვაზე, არამედ მომხმარებელთა უფლებებზეც. ამ მიზნით ბანკში შემუშავებულია შესაბამისი პოლიტიკები, რომლებიც უზრუნველყოფს მომხმარებელთა პრეტენზიების მიღების, განხილვასა და გადაწყვეტილების მიღების წესს. ბანკის ვებ-გვერდზე შექმნილია პრეტენზიების ონლაინ მიღების არხი. მუდმივად ხდება ბანკში შემოსული პრეტენზიების ანალიზი. აღსანიშნავია, რომ ბანკის მიერ ადამიანის უფლებების დარღვევის ფაქტები არ გამოვლენილია არც 2020 წელს და არც წინა წლებში.

ბანკი თანამშრომლებისთვის ყოველწლიურად ატარებს ტრენინგებს ეთიკის საკითხებთან დაკავშირებით. სასწავლო პროგრამაში გათვალისწინებულია ადამიანის უფლებების დაცვის საკითხები.

კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა

ბანკი გმობს კორუფციას და კომერციული მოსყიდვის ნებისმიერ გამოვლინებას, როგორც ბანკის თანამშრომლების მხრიდან, ასევე მესამე პირების მხრიდან ბანკის თანამშრომელთა მისამართით. ბანკს შემუშავებული აქვს კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკა, რომელიც განსაზღვრავს ბანკის თანამშრომელთა მიერ კორუფციის და კომერციული მოსყიდვის აღსაკვეთად მიმართულ ძირითად პრინციპებს. ბანკში დანერგულია თანამშრომელთა სწავლების ელექტრონული პროგრამა, რომელიც მიზნად ისახავს თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებას კორუფციის და კომერციული მოსყიდვის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით, მათ შორის ახდენს იმ რისკების დემონსტრირებას, რაც შეიძლება მოყვეს კორუფციულ/კომერციულ სქემებში მონაწილეობის მიღებას. აღნიშნულ სწავლებას პერიოდულად (წელიწადში მინიმუმ ერთხელ) სავალდებულოდ გადის ბანკის ყველა თანამშრომელი.

კორუფციის და კომერციული მოსყიდვის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებს ბანკში კურიერებს შესაბამისობის კონტროლის სამსახური, რომელიც მუდმივ მონიტორინგს უწევს კორუფციასთან ბრძოლის საკითხების კოორდინაციას და პროცესების მართვას. ბანკი, არსებობის მანძილზე არ ყოფილა ჩართული კორუფციულ/კომერციული მოსყიდვის სქემებში და აღნიშნულთან დაკავშირებით ბანკის მიმართ არ ყოფილა წარმოდგენილი პრეტენზიები.

ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლა

ბანკს შემუშავებული აქვს ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის შიდა პოლიტიკა, რომელიც შესაბამისობაშია როგორც ადგილობრივ საკანონმდებლო მოთხოვნებთან, ასევე ჯგუფის მოთხოვნებთან და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკასთან.

კორპორაციული მართვა

კორპორაციული მართვის სისტემის განვითარება

სს „ვითობი ბანკი ჯორჯია“-ს საქმიანობა ხორციელდება კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის და კორპორაციული მართვის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად.

ბანკის მმართველობითი სტრუქტურა (აქციონერთა კრება, სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორატი) შეესაბამება საკანონმდებლო მოთხოვნებს და სტრუქტურულ ერთეულებს შორის ფუნქციების გადანაწილება ხელს უწყობს ორგანოებს შორის ბალანსის დაცვას და ბიუროკრატიული მიდგომების შემცირებას ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში, ამავდროულად ეს ხელს არ უშლის როგორც შიდა, ისე გარე კონტროლის სრულფასოვნად განხორციელებას შესაძლო დარღვევების თავიდან აცილების და რისკების შემცირების მიზნით. ბანკში ფუნქციონირებს კორპორაციული მდივნის სტრუქტურული ერთეული, რომელიც ხელს უწყობს მმართველ ორგანოებს შორის კოორდინაციას და მათი მუშაობის გაუმჯობესებას.

კორპორაციული მართვის საუკეთესო პრაქტიკას შეესაბამება შიდა აუდიტის სამსახურის პირდაპირი დაქვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოსადმი.

ბანკი ყოველწლიურად იწვევს კონკურსის საფუძველზე შერჩეულ გარე აუდიტორულ კომპანიას, რომელიც ახორციელებს ბანკის მთელი საქმიანობის შემოწმებას საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

ბანკი პერიოდულად აქვეყნებს მისი აქციონერების და ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ ინფორმაციას, რომელიც ხელმისაწვდომია ნებისმიერი დაინტერესებული პირისათვის

აქციონერთა საერთო კრება

უმაღლეს მმართველობით ორგანოს წარმოადგენს აქციონერთა საერთო კრება, რომელსაც სამეთვალყურეო საბჭო სულ მცირე წელიწადში ერთხელ იწვევს. საერთო კრება შეიძლება იყოს როგორც მორიგი, ისე რიგგარეშე.

აქციონერთა საერთო კრება გადაწყვეტილებას იღებს ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებზე, როგორებიცაა კაპიტალის გაზრდა ფასიანი ქაღალდების გამოშვების გზით, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა, წლიური შედეგების განხილვა და მოგების განაწილება, წესდების დამტკიცება და ა.შ.

აქციონერთა უფლებები

აქციონერები არ არიან პასუხისმგებელნი ბანკის ვალდებულებებზე და ატარებენ ზარალის რისკს, დაკავშირებულს ბანკის საქმიანობასთან, მათი კუთვნილი აქციების ღირებულების ფარგლებში. ბანკის ყოველი ჩვეულებრივი აქცია ანიჭებს აქციონერს - მის მფლობელს უფლებათა ერთნაირ მოცულობას, ბანკის ჩვეულებრივი აქციის მფლობელს-აქციონერს უფლება აქვს:

1. მიიღოს მონაწილეობა აქციონერთა საერთო კრების მუშაობაში ხმის უფლებით, აქციონერთა საერთო კრების კომპეტენციის ყველა საკითხთან დაკავშირებით.
2. მიიღოს დივიდენდი აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილების თანახმად, მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად.
3. ბანკის ლიკვიდაციის შემდეგ მიიღოს ბანკის ქონების ნაწილი, მის მფლობელობაში არსებული აქციების ღირებულების პროპორციულად, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად.

¹დამტკიცებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 სექტემბრის ბრძანებით №215/04

სამეთვალყურეო საბჭო

საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად, კომერციული ბანკის აუცილებელ მმართველობით რგოლს წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც, ერთი მხრივ, ზედამხედველობას უწევს აღმასრულებელ ორგანოებს, ხოლო მეორეს მხრივ, უზრუნველყოფს აქციონერთა გადაწყვეტილებების განხორციელებას და ზრუნავს ბანკის სტაბილურობასა და რენტაბელობაზე. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ინიშნებიან აქციონერთა კრების მიერ. საბჭო შედგება სულ მცირე 5 და არა უმეტეს 21 წევრისაგან, რომელთა უფლებამოსილების ვადა შეადგენს 4 წელს.

სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობაში არ შეიძლება იყვნენ ბანკის დირექტორატის წევრები, ამასთან სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ უნდა ასრულებდეს სხვა აღმასრულებელ ფუნქციებს ბანკში.

სამეთვალყურეო საბჭო თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს. თუ გადაწყვეტილება ვერ იქნა მიღებული, იმართება ფარული კენჭისყრა, ხმების თანაბრად გაყოფის შემთხვევაში კი თავმჯდომარედ კანდიდატთა შორის უხუცესი წევრი ინიშნება.

სამეთვალყურეო საბჭოს საორგანიზაციო მუშაობას უზრუნველყოფს კორპორატიული მდივანი. წესდების თანახმად შესაძლებელია, რომ საბჭომ გადაწყვეტილება მიიღოს გამოკითხვის გზით, როდესაც საბჭოს წევრი თავის პოზიციას განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით აფიქსირებს კენჭისყრის ბიულეტენში და უგზავნის კორპორატიულ მდივანს.

სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს ბანკის საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს და განვითარების სტრატეგიას. სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას განეკუთვნება: ბანკის ბიზნეს-გეგმის დამტკიცება, აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა, სააღრიცხვო დღის და დღის წესრიგის განსაზღვრა, დირექტორატის წევრების (დირექტორების) დანიშვნა და ა.შ.

2024 წლის განმავლობაში ჩატარდა 8 სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომა დაუსწრებელი კენჭისყრით, გამოკითხვის წესით.

2024 წლის მდგომარეობით, სამეთვალყურეო საბჭო წარმოდგენილი იყო შემდეგი 4 წევრის შემადგენლობით:

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე - სერგეი სტეპანოვი;

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე - ილნარ შაიმარდანოვი; სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი - სვეტლანა კოროლიოვა;

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი - ასია ზახაროვა.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების განათლება და გამოცდილება

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები აირჩევა აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით. მათი განათლება, გამოცდილება და საქმიანი რეპუტაცია სრულად შესაბამება და აკმაყოფილებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს - სერგეი სტეპანოვს აქვს მიღებული სახელმწიფო უნივერსიტეტის

«ეკონომიკის უმაღლესი სკოლა» ეკონომისტის განათლება, ბანკები და საბანკო საქმიანობის სპეციალობით. სერგეი სტეპანოვს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2013 წლიდან ხელმძღვანელობს ბანკი ვეტებს (სსს) შვილობილი კომპანიების კოორდინაციის სამსახურს, იგი იკავებს ვიცე-პრეზიდენტის პოზიციას.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეს - ილნარ შაიმარდანოვს აქვს მიღებული ყაზანის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის განათლება, სოციალური სამსახურის სპეციალობით, ასევე აქვს მიღებული რუსეთის მთავრობასთან არსებული ფინანსური უნივერსიტეტის ეკონომისტის განათლება. ილნარ შაიმარდანოვს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2014 წლიდან იგი ვეტებ ბანკში სხვადასხვა პოზიციებს იკავებდა, 2018 წლიდან ბანკი ვტბ (სსს) შვილობილ კომპანიებში საცალო ბიზნესის განვითარების სამმართველოს უფროსი - ვიცე-პრეზიდენტის პოზიციას იკავებს.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს - სვეტლანა კოროლიოვას დამთავრებული აქვს მოსკოვის სახელმწიფო ინდუსტრიული უნივერსიტეტი, მანქანათმშენებლობის საწარმოების ეკონომიკისა და მართვის სპეციალობით. სვეტლანა კოროლიოვას მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2015 წლიდან იგი ვეტებ ბანკში სხვადასხვა პოზიციებს იკავებდა, 2023 წლიდან იგი ბანკი ვტბ (სსს) შვილობილ კომპანიებში ბიზნესის კოორდინაციისა და განვითარების სამმართველოს მმართველი დირექტორის პოზიციას იკავებს.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს - ასია ზახაროვას დამთავრებული აქვს რუსეთის მართვის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ეროვნული ეკონომიკის სპეციალობით. ასია ზახაროვას მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2010 წლიდან მუშაობს ვეტებ ჯგუფში, 2018 წლიდან იგი იკავებს „ბანკ ვეტებს“ (სსს) მმართველობითი დირექტორის პოზიციას.

დირექტორატი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს დირექტორატი წარმოადგენს კოლეგიალურ მმართველობით ორგანოს, რომლის წევრებს (დირექტორებს) თანამდებობაზე ნიშნავს და ათავისუფლებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო.

2024 წლის, მდგომარეობით, დირექტორატის შემადგენლობა განსაზღვრული იყო 6 წევრით:

- გენერალური დირექტორი - არჩილ კონცელიძე;
- ფინანსური დირექტორი - მამუკა მენტეშაშვილი;
- საცალო ბიზნესის დირექტორი - ნათია თხილაიშვილი;
- კორპორატიული ბიზნესის დირექტორი - ვლადიმერ რობაქიძე;
- რისკების დირექტორი - ნიკო ჩხეტიანი;
- საოპერაციო დირექტორი - ირაკლი დოლიძე.

ბანკის დირექტორატის წევრები სრულად აკმაყოფილებენ იმ მოთხოვნებს და კრიტერიუმებს, რაც საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილია ბანკის ადმინისტრატორებისათვის. დირექტორატის თითოეული წევრი აღჭურვილია წარმომადგენლობითი უფლებამოსილებით, იმის გათვალისწინებით, რომ თუ გარიგების ღირებულება აღემატება 7 მილიონ აშშ დოლარს ან მის ეკვივალენტს ნებისმიერ ვალუტაში, გარიგებაზე ხელმოწერის უფლება აქვს მხოლოდ გენერალურ დირექტორს ან დირექტორატის ნებისმიერ ორ წევრს ერთდროულად.

დირექტორატის მიერ გადაწყვეტილებები მიიღება კოლეგიალურად. დირექტორატის მუშაობის საორგანიზაციო მხარეს ასევე უზრუნველყოფს კორპორატიული მდივანი. ბანკში შემუშავებულია წესი, რომელიც განსაზღვრავს დირექტორატისთვის საკითხების წარდგენის წესს.

დირექტორატი გადაწყვეტილებებს იღებს ისეთ საკითხებზე, როგორებიცაა: შემდგომი ფინანსური წლისათვის ხარჯთაღრიცხვის დამტკიცება, ბანკის სათავო ოფისის სტრუქტურული ერთეულების დებულებათა დამტკიცება, ბანკის ფილიალებისა და სხვა სტრუქტურული ერთეულების კონტროლი, ბანკის საქმიანობის პროცედურების და ბიზნეს-პროცესების მარეგლამენტირებელი შიდა დოკუმენტების დამტკიცება და ა.შ.

2024 წლის განმავლობაში სულ გაიმართა დირექტორატის 19 სხდომა.

დირექტორატის წევრთა განათლება და გამოცდილება

დირექტორატის წევრები ინიშნებიან სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით. მათი განათლება, გამოცდილება და საქმიანი რეპუტაცია სრულად შესაბამეა და აკმაყოფილებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

გენერალურ დირექტორს - არჩილ კონცელიძეს აქვს მიღებული საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის განათლება, მანქანათმშენებლობის დარგში, ასევე აქვს მიღებული ამერიკის წმ. ბონავენტურას უნივერსიტეტის ბიზნეს ადმინისტრირების ბაკალავრის ხარისხი კორპორატიული ფინანსების განხრით. არჩილ კონცელიძეს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს, 2009 წლიდან იგი იკავებს სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს გენერალური დირექტორის პოზიციას.

ფინანსურ დირექტორს - მამუკა მენტეშაშვილს აქვს მიღებული თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლება, მანქანათმშენებლობის ეკონომიკისა და მართვის სპეციალობით, ასევე აქვს მიღებული საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის განათლება საინჟინრო ეკონომიკის სპეციალობით. მამუკა მენტეშაშვილს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2009 წლიდან იგი იკავებს სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს დირექტორის პოზიციას.

საცალო ბიზნესის დირექტორს - ნათია თხილაიშვილს მიღებული აქვს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის განათლება ინგლისური ენის მთარგმნელ-რეფერენტის სპეციალობით. ასევე აქვს მიღებული პროკრედიტ აკადემიის (გერმანია, ფრანკფურტი) საბანკო საქმის და მენეჯმენტის მაგისტრის ხარისხი. ნათია თხილაიშვილს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2022 წლიდან იგი იკავებს სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ საცალო ბიზნესის დირექტორის პოზიციას.

კორპორატიული ბიზნესის დირექტორს - ვლადიმერ რობაქიძეს აქვს მიღებული თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლება, საყოფაცხოვრებო მომსახურების ეკონომიკა და მართვის სპეციალობით. აქვს ასევე მიღებული ამავე უნივერსიტეტის განათლება სამართალმცოდნეობის სპეციალობით. ვლადიმერ რობაქიძეს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2011 წლიდან იგი იკავებს სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს კორპორატიული ბიზნესის დირექტორის პოზიციას.

რისკების დირექტორს - ნიკო ჩხეტიანს აქვს მიღებული თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლება, ფინანსები და საბანკო საქმის სპეციალობით, აქვს მიღებული ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხი. ნიკო ჩხეტიანს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2008 წლიდან იგი იკავებს სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს დირექტორის პოზიციას.

საოპერაციო დირექტორს - ირაკლი დოლიძეს აქვს მიღებული ამერიკის ინდიანაპოლისის უნივერსიტეტი განათლება, ბიზნეს ადმინისტრირების ბაკალავრის ხარისხით. ასევე აქვს მიღებული საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის განათლება საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობების სპეციალობით. ირაკლი დოლიძეს მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს საბანკო სფეროში, 2009 წლიდან იგი იკავებდა სს

„ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს ვიცე-პრეზიდენტის, პერსონალის სამმართველოს უფროსის პოზიციას, ხოლო 2015 წლიდან იკავებს საოპერაციო დირექტორის პოზიციას.

გენერალური დირექტორი

ბანკის გენერალური დირექტორი, რომელიც ინიშნება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ხელმძღვანელობს დირექტორატს და ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობას. ბანკის გენერალური დირექტორია არჩილ კონცელიძე.

შიდა აუდიტის სამსახური

ბანკის საქმიანობა ექვემდებარება მკაცრ ნორმატიულ რეგულირებას, შესაბამისად, საქმიანობის თითქმის ყველა მიმართულებასთან დაკავშირებით მოქმედებს როგორც საკანონმდებლო, ისე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები, რომლებიც აწესებს შესაბამის მოთხოვნებსა და პროცედურებს. ბანკის თითოეული სტრუქტურული ერთეული ვალდებულია, ზუსტად და განუხრელად დაიცვას მის საქმიანობასთან დაკავშირებით არსებული მოთხოვნები. ასეთი მოთხოვნებისა და პროცედურების შესრულებაზე უშუალო კონტროლი ხორციელდება შიდა აუდიტის სამსახურის მიერ, რომელიც წარმოადგენს ბანკის დამოუკიდებელ სტრუქტურულ ერთეულს. სამსახურის პერსონალური შემადგენლობა მტკიცდება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, აუდიტის კომიტეტის წარდგენის საფუძველზე. შიდა აუდიტის სამსახური ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს და აუდიტის კომიტეტის წინაშე. სამსახურის ძირითად მიზნებს წარმოადგენს:

- ბანკის მენეჯმენტისათვის დახმარების გაწევა ბანკის ეფექტიან ფუნქციონირებაში.
- ბანკის საქმიანობის შესაბამისობის კონტროლის სანდოობის ამაღლება.
- ბანკის აქტივების დაცვის უზრუნველყოფა.
- ბანკის საქმიანობის ეფექტიანობის და შედეგიანობის გაუმჯობესება.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტის ფუნქციონირება დროებით შეჩერებულია. მის ფუნქციებს ითავსებს სამეთვალყურეო საბჭო.

რისკების კომიტეტი

საკანონმდებლო მოთხოვნათა გათვალისწინებით და რისკების მართვის ჩარჩოს ფარგლებში რისკების მონიტორინგის განხორციელების მიზნით სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია რისკების კომიტეტი, რომელიც შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან.

2022 წლიდან, სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობიდან დამოუკიდებელი წევრების გასვლის გამო ვერ ფუნქციონირებს რისკების კომიტეტი, მათი საკითხების განხილვა ხდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

არაფინანსური ანგარიშგება

პერსონალი

პერსონალის სტრუქტურა

2024 წლის ბოლოსთვის, ბანკის პერსონალის ფაქტობრივმა რაოდენობამ 83 თანამშრომელი შეადგინა, საიდანაც 80 თანამშრომელი დასაქმებული იყო სათაო ოფისში, ხოლო 3 - გაყიდვების წერტილებში. ბანკის თანამშრომელთა საშუალო წლიური რაოდენობა იყო - 85. თანამშრომელთა 43% ქალბატონია, ხოლო 57% - მამაკაცი.

რაც შეეხება ასაკობრივ განაწილებას: 25 წლამდე თანამშრომელთა წილი შეადგენს ნულს, 25-დან 40 წლამდე - 17% მდე; 40-დან 55 წლამდე - 49%-ს, ხოლო 55 წელს გადაცილებულ თანამშრომელთა წილი - 33%.

პერსონალის სწავლება

2024 წლის განმავლობაში ორგანიზებული და ჩატარებული იყო 1 გარე პროვაიდერების მიერ მომზადებული ტრენინგი.

პერსონალის შერჩევა

ბანკის ფაქტიური/მიმდინარე მდგომარეობიდან გამომდინარე, რომელიც მათ შორის გულისხმობს ბანკისათვის საოპერაციო/საკრედიტო საქმიანობის შეზღუდვას, პერსონალის შერჩევა შეჩერებულია.

„ვითიბი ბანკ ჯორჯიას“ გენერალური
დირექტორი

არჩილ კონცელიძე

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“

ფინანსური ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	3
მოგება-ზარალის ანგარიშგება	4
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	5
კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	7

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. შესავალი	8
2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა	9
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	22
4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები	24
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	25
6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	25
7. საინვესტიციო და სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები	30
8. ძირითადი საშუალებები	31
9. საინვესტიციო ქონება	32
10. გადასახადებით დაბეგვრა	32
11. საკრედიტო ზარალის (ხარჯი)/აღდგენა და სხვა გაუფასურება და ანარცხები	33
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	34
13. ვალდებულებები ბანკებსა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	35
14. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	35
15. კაპიტალი	36
16. პირობითი ვალდებულებები	37
17. წმინდა საკომისიო შემოსავალი	38
18. სხვა შემოსავალი	38
19. პერსონალის და სხვა საოპერაციო ხარჯები	39
20. რისკის მართვა	39
21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	55
22. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	61
23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	62
24. კაპიტალის ადეკვატურობა	64

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ აქციონერებს და სამეთვალყურეო საბჭოს

უარი მოსაზრების გამოთქმაზე

ჩვენ დავინიშნეთ სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორებად, რომელიც შედგება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგების, სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენ არ გამოვთქვამთ მოსაზრებას ბანკის თანდართული ფინანსური ანგარიშგების თაობაზე. ჩვენი ანგარიშის ნაწილში სახელწოდებით „მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი“ განხილული საკითხების დიდი მნიშვნელობის გამო, ჩვენ ვერ შევძელით საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულების მოპოვება, რის საფუძველზეც გამოვთქვამდით აუდიტორულ მოსაზრებას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი

ყურადღებას ვამახვილებთ ფინანსური ანგარიშგების მე-2 შენიშვნაზე, რომელშიც აღწერილია, რომ ბანკი, 2022 წლის 24 თებერვალს უკრაინაში რუსეთის ფედერაციის შეჭრის შემდეგ, დასაწყვირდა კონკრეტული ქვეყნების მიერ, რამაც ნეგატიური გავლენა იქონია ბანკის ოპერაციებზე 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის და საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. მოვლენების შემდგომ განვითარებასთან და გავლენის ვადებთან, ასევე მე-2 შენიშვნაში აღწერილ სხვა მოვლენებთან დაკავშირებით არსებული განუსაზღვრელობის გამო, რაც ბანკის კონტროლს არ ექვემდებარება, ხელმძღვანელობამ ვერ შეძლო დარწმუნებით შეეფასებინა ბანკის უნარი, განაგრძოს ოპერირება, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. შესაბამისად ჩვენ ვერ მოვიპოვეთ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულება ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაში ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენების შესახებ.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს წლიურ ანგარიშს. ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს წლიურ ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს წლიურ ანგარიშს.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს წლიურ ანგარიშის წაკითხვას, და შესაბამისად იმის განსაზღვრას, არის თუ არა წლიურ ანგარიშში არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ მოიცავს ის არსებით უზუსტობებს.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- როგორც განმარტებულია ჩვენი „მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველის“ სექციაში, ჩვენ ვერ დავადგინეთ, აუცილებელი იყო თუ არა რაიმე კორექტირების განხორციელება აღიარებულ თუ არაღიარებულ ფულად სახსრებთან და მათ ეკვივალენტებთან, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან და მომხმარებლის წინაშე არსებული ვალდებულებებთან მიმართებაში და მათთან დაკავშირებულ ელემენტებთან, რომლებიც შეადგენენ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებებს ამავე თარიღებით დასრულებული წლებისათვის. შესაბამისად, ჩვენს მიერ ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე ჩვენ ვერ გამოგვაქვს დასკვნა იმასთან დაკავშირებით არის თუ არა მმართველობის ანგარიშგება არსებითად არაზუსტი ამ მოვლენასთან მიმართებით.
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელი არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა ჩავატაროთ ბანკის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და გამოვუშვათ აუდიტორის დასკვნა. თუმცა ჩვენი ანგარიშის ნაწილში, სახელწოდებით „მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი“, განხილული საკითხის გამო ვერ შევძელით საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულების მოპოვება, რის საფუძველზეც გამოვთქვამდით აუდიტორულ მოსაზრებას წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი), და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

30 მაისი 2025

მარიამ არაქელაშვილი

შპს „იუ ეიჩ ვაი“

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	მენიშვნები	2024	2023
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	176,997	153,137
მოქონებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		119	114
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	171,710	196,526
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7	54	54
ძირითადი საშუალებები	8	34,040	34,609
საინვესტიციო ქონება	9	28,072	29,278
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	10	317	359
სხვა აქტივები	12	39,245	38,851
სულ აქტივები		450,554	452,928
ვალდებულებები			
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	13	294	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	14	12,962	16,976
სხვა ვალდებულებები	12	16,906	16,895
სუბორდინირებული სესხი	20	89,812	97,428
სულ ვალდებულებები		119,974	131,585
კაპიტალი			
განთავსებული კაპიტალი	15	209,008	209,008
მიწის ნაკვეთების და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვი		12,471	11,740
უვადო სუბორდინირებული სესხი	15	43,189	50,857
გაუნაწილებელი მოგება		65,912	49,738
სულ კაპიტალი		330,580	321,343
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		450,554	452,928

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით 2025 წლის 30 მაისს.

პროსტ-კონსულიძე
გენერალური დირექტორი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“

VTB

საქმიანობის დასაწყისი № 202506427

მამუკა მენიშენიძე
ფინანსური დირექტორი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“

VTB

საქმიანობის დასაწყისი № 202506427

8-64 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი მენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება ზარალის ანგარიშგება ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2024	2023
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით განგარიშებული საპროცენტო ამონაგები			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		16,802	21,615
		16,802	21,615
სხვა საპროცენტო ამონაგები		-	172
		16,802	21,787
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე		(1,086)	(1,561)
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ და სხვა ნასესხები სახსრები		-	(12)
სუბორდინირებული სესხი		(8,148)	(8,642)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		-	(1)
საიჯარო ვალდებულებები		-	(1)
		(9,234)	(10,217)
გადახდები ანაბრების დაზღვევის სისტემაში		(19)	(22)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		7,549	11,548
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	11	(8,038)	(6,882)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის შემდეგ		(489)	4,666
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	17	19	51
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან:			
საკუროს სხვაობებიდან		21,395	23,992
ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებიდან, სესხების რესტრუქტურისაგან და გაცემულ სესხებთან დაკავშირებული სხვა წმინდა ზარალი		(220)	(65)
წმინდა შემოსულობა ფინანსური აქტივებიდან	2	-	751
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	9	2,151	-
სხვა შემოსავალი	18	17	2,105
არასაპროცენტო შემოსავალი		23,362	26,834
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	19	(9,323)	(9,808)
ცვეთა	8,9	(1,311)	(1,673)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	19	(3,804)	(22,760)
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების რეზერვის აღდგენა	11	17	134
არასაპროცენტო ხარჯები		(14,421)	(34,107)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		8,451	(2,607)
მოგების გადასახადის ხარჯი	10	(42)	3,007
წლის მოგება		8,410	400

8-64 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

სხვა სრული შემოსავალი

სხვა სრული შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც

ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში

მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება

8

830

–

მოგების გადასახადის ეფექტი

10

(3)

–

სხვა წმინდა სრული შემოსავალი, რომლის

რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების

მოგებაში ან ზარალში

–

–

სხვა სრული შემოსავალი პერიოდის განმავლობაში,

გადასახადის გამოკლებით

–

–

წლის მთლიანი სრული შემოსავალი

9,237

400

კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

		სააქციო	მიწის ნაკვეთების და შენობა- ნაგებობების გადაფასების რეზერვი	უვადო სუბორდინირ- რეზული სესხი	გაუნაწილე- ბელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
2021 წლის 31 დეკემბრის						
მდგომარეობით		209,008	13,203	70,514	112,813	405,538
წლის მთლიანი სრული						
შემოსავალი		–	–	–	(83,562)	(83,562)
უვადო სუბორდინირებულ						
სესხზე გადახდილი თანხები		–	–	–	(1,033)	(1,033)
(კაპიტალი)						
უცხოური ვალუტის გაცვლა						
უვადო სუბორდინირებულ		–	–	(8,005)	8,005	–
სესხზე						
გადაფასების რეზერვის ცვეთა,		–	(1,367)	–	1,367	–
გადასახადის გამოკლებით						
2022 წლის 31 დეკემბრის		209,008	11,836	62,509	37,590	320,943
მდგომარეობით						
წლის მთლიანი სრული						
შემოსავალი		–	–	–	400	400
უცხოური ვალუტის გაცვლა						
უვადო სუბორდინირებულ		–	–	(11,652)	11,652	–
სესხზე						
გადაფასების რეზერვის ცვეთა,		–	(96)	–	96	–
გადასახადის გამოკლებით						
2023 წლის 31 დეკემბრის	18	209,008	11,740	50,857	49,738	321,343
მდგომარეობით						
წლის მთლიანი სრული						
შემოსავალი		–	827	–	8,410	9,237
უცხოური ვალუტის გაცვლა						
უვადო სუბორდინირებულ		–	–	(7,668)	7,668	–
სესხზე						
გადაფასების რეზერვის ცვეთა,		–	(96)	–	96	–
გადასახადის გამოკლებით						
2024 წლის 31 დეკემბრის	18	209,008	12,471	43,189	65,912	330,580
მდგომარეობით						

8-64 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2024	2023
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		9,198	14,666
გადახდილი პროცენტი		(1,052)	(3,542)
მიღებული საკომისიო		39	1,099
გადახდილი საკომისიო		(378)	(760)
სხვა მიღებული შემოსავალი		17	1,998
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(7,427)	(9,794)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(4,674)	(4,517)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		(4,277)	(850)
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		28,635	64,162
სხვა აქტივები		(284)	(3,381)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე		-	-
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე		(4,001)	(10,240)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		-	(49)
სხვა ვალდებულებები		(1,089)	(3,693)
წმინდა საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები დაბეგვრამდე		18,984	45,949
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(4)	(107)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		-	17
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		3,903	1,033
საინვესტიციო ქონების შესყიდვა		-	(346)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		3,899	597
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	9	-	(26)
საფინანსო საქმიანობაში გადახდილი წმინდა ფულადი სახსრები		-	(26)
გაცვლითი კურსების ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		977	622
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ცვლილება		23,860	47,142
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისი	5	153,137	105,995
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის ბოლოს	5	176,997	153,137

8-64 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. შესავალი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“ (შემდგომში „ბანკი“) 1995 წლის 7 აპრილს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამოყალიბდა სააქციო საზოგადოებად „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სახელით. თბილისის ჩუღურეთის რაიონულმა სასამართლომ ბანკს მიანიჭა სარეგისტრაციო ნომერი 202906427. 2006 წლის 7 დეკემბერს ბანკმა შეიცვალა სახელი და ეწოდა „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „სებ“-ი) მიერ 1995 წლის 19 მაისს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიით.

ბანკი 2022 წლის 24 თებერვლამდე იღებდა ანაზღაურებს მოსახლეობისგან, გასცემდა სესხებს, ახორციელებდა ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებდა ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კორპორაციულ და საცალო მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. ბანკის სათავე ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ფლობდა ერთ ფილიალს თბილისში (2023 წ.: ერთი ფილიალს თბილისში). 2022 წლის 24 თებერვლიდან სანქციების გამო ბანკის აქტივობები შეიზღუდა.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი ჭავჭავაძის ქ. #14.

2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიმოქცევაში გამოშვებული აქციების 1%-ზე მეტს ფლობდნენ შემდეგი აქციონერები:

პარტნიორი	2024, %	2023, %
ლსს „ვითიბი ბანკი“	97.38	97.38
„Lacarpa Enterprises Limited“	1.47	1.47
სხვა	1.14	1.14
მთლიანი	100.00	100.00

ლსს „ვითიბი ბანკი“, (შემდგომში „მშობელი ბანკი“) არის ბანკის პირდაპირი მშობელი საწარმო. ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის რუსეთის ფედერაციის მთავრობა, რომელიც მოქმედებს „ქონების ფედერალური სააგენტოს“ მეშვეობით და 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის ფლობს მშობელი ბანკის გამოშვებული და მიმოქცევაში მყოფი აქციების 60%-ს (2023 წ.: 60%).

2024 წლის და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების წევრები არ ფლობდნენ ბანკის აქციებს.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის თანამშრომელთა რაოდენობა 106-ს შეადგენდა (2023 წ.: 88 თანამშრომელი).

ქვემოთ მოცემულია ბანკის თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

დასაქმებულ პირთა საშუალო რაოდენობა	2024	2023
უმაღლესი და საშუალო რანგის ხელმძღვანელობა	6	6
სხვა	106	178
მთლიანი	112	184
მათ შორის		
მუდმივი ხელშეკრულება	85	152
დროებითი ხელშეკრულება	28	32
მთლიანი	112	184

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი არ ფლობს შვილობილ საწარმოებს.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ („ფას“) შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდის გამოყენებით, გარდა მიწისა და შენობა-ნაგებობების, საინვესტიციო ქონების, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების და წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც ასახულია სამართლიანი ღირებულებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თუკი სხვაგვარად არ იქნა მითითებული. ქართული ლარი ბანკის სამუშაო ვალუტაა. ოპერაციები სხვა ვალუტაში აღრიცხულია, როგორც უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ.

2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთის ფედერაციის უკრაინაში სამხედრო ოპერაციების დაწყების შემდეგ, დასავლეთის რამდენიმე ქვეყანამ, მათ შორის აშშ-მა, გაერთიანებულმა სამეფომ და ევროკავშირმა სანქციები დაუწესა რუსეთის ფედერაციას. სხვა მრავალს შორის, ეს სანქციები მოიცავდა კონკრეტული რუსული ბანკების (მათ შორის ბანკის მშობელი ბანკის) აქტივების გაყინვას, აშშ დოლარში გამოხატული ოპერაციების დაბლოკვას ამ და სხვა ბანკებში (მათ შორის, ბანკის და მისი მშობელი ბანკის SWIFT ანგარიშსწორების სისტემის დაბლოკვის ჩათვლით), კონკრეტული მნიშვნელოვანი რუსული კომპანიების და რუსეთის სახელმწიფოსთვის გაერთიანებული სამეფოს, აშშ-სა და ევროკავშირის ბაზრებზე ფინანსების მოზიდვას, VISA და MasterCard პლასტიკური ბარათებით ანგარიშსწორების შეჩერებას და რუსეთისთვის მაღალ ტექნოლოგიებზე წვდომის შეზღუდვას. შედეგად, 2022 წლის თებერვლის შემდეგ მნიშვნელოვნად გაძლიერდა რყევები ფასიანი ქაღალდების და სავალუტო ბაზრებზე, ასევე მნიშვნელოვნად გაუფასურდა რუსული რუბლი აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებით. ამ მოვლენებმა იმოქმედა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში და სხვადასხვა ქვეყნებში მომუშავე რუსული საწარმოების საქმიანობაზე. როგორც ღია სააქციო საზოგადოების „ვითიბი ბანკი“ („მშობელი ბანკი“) შვილობილი საწარმო, სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“ სანქცირებული კომპანიების სიაში შევიდა და დაებლოკა SWIFT, VISA და MasterCard სერვისები, რამაც მნიშვნელოვნად შეზღუდა ბანკის მიერ ჩვეულ რეჟიმში მუშაობის გაგრძელების უნარი. დამატებით, ეროვნულმა ბანკმა დახურა ბანკის საკორესპონდენტო ანგარიშები ქართულ ლარში (ამგვარად ბანკს შეუზღუდა ქართულ ლარში ოპერაციების განხორციელების შესაძლებლობა) და მშობელი ბანკის მიმართ ვალდებულებების დაფარვაზე შეზღუდვები დააწესა. ასევე, ეროვნულმა ბანკმა სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ შეუზღუდა დასაკუთრებული ქონების მესამე პირზე გასხვისება და ნებისმიერი სხვა სახის უნაღდო ანგარიშსწორება. ხოლო, ნაღდი ანგარიშსწორება ლიმიტირებულია ბანკის მხოლოდ ყოველდღიური საოპერაციო აქტივობით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღის მდგომარეობით, ბანკი ინარჩუნებს გენერალურ საბანკო ლიცენზიას. ბანკი განაგრძობს ოპერაციებს მნიშვნელოვნად შემცირებული მასშტაბით და ინარჩუნებს კონკრეტულ კორპორაციულ მომხმარებლებს. ბანკი რეგულარულ კომუნიკაციებს აწარმოებს საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და არ მოელის მისი ლიცენზიის გაუქმებას ან დროებითი ადმინისტრაციის დანიშვნას. დღეისათვის ბანკი აკმაყოფილებს გონივრულ მაჩვენებლებს (არაუდიტირებული მარეგულირებელი ანგარიშგების საფუძველზე) სავალუტო პოზიციების კოეფიციენტის გახსნის გამონაკლისით, რომელსაც ის სებ-ს უზიარებს. სებ მუდმივად აკონტროლებს ბანკის მიერ შენარჩუნებული ფულადი სახსრების შესაბამისობას დაუფარავი ანაბრების პორტფელის მომსახურებისთვის. სებ-ის მიერ ბანკის ოპერაციები შეზღუდულია ბანკის ყოველდღიური ფუნქციონირებისთვის საჭირო აქტივობებით მხოლოდ ნაღდი ფულით ანგარიშსწორების საშუალებით, მათ შორის არსებული გაცემული სესხების ამოღებით, მეანბარების მიერ ფულადი სახსრების განაღდებათ და ადმინისტრაციული ხარჯების დაფარვით.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბანკი მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და არსებული შეზღუდვების პირობებში გააგრძელებს საკუთარი აქტივების მართვას, ყველა მოთხოვნილი რეგულაციების და ნორმატივების დაცვით, როგორც ეს განვილი პერიოდში ხორციელდებოდა. როგორც ზემოთ აღწერილია, ბანკს 2022 წლის თებერვლიდან დაუწესდა სანქციები, რის შედეგადაც ბანკს მნიშვნელოვნად შეეზღუდა ფინანსური ოპერაციების განხორციელება. შესაბამისად, ამ შეზღუდვებიდან გამომდინარე და პოტენციური მომავალი ეფექტების გათვალისწინებით, რომლებიც ბანკის კონტროლს არ ექვემდებარებიან, მიუხედავად იმისა რომ ბანკს აქვს საკმარისი ფინანსური აქტივები, მისი მიმდინარე ვალდებულებების დასაფარად, ბანკის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენასთან დაკავშირებით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები

საწყისი აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, საოპერაციო დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას. ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას საწყისი აღიარების შემდგომ და მოგვიანებით შეიძლება მოახდინოს ფინანსური აქტივების რეკლასიფიცირება ქვემოთ მითითებულ შემთხვევებში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკმა მოახდინა მისი ყველა ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, ხოლო აქტივების სახელშეკრულებო პირობები შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით (FVPL).

ბანკი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. ბანკმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოჩენის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან გამოჩნული, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ბანკი მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს მხოლოდ ამორტიზებული ღირებულებით, თუ დაცული იქნება ქვემოთ მოცემული პირობებიდან ორივე:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნეს-მოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნეს-მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ისეთ ემპირიულ ფაქტორებს, როგორიც არის:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი გაცხადება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წინაშე.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)**ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)**

- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ბანკის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ბანკი არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შეძენილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ბანკი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ბანკი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორიც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

სავალო ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI)

ბანკი სავალო ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აფასებს სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ დაკმაყოფილებული იქნება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ინსტრუმენტის ფლობა ხდება ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის გზით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტის მოთხოვნებს.

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახული სავალო ინსტრუმენტები შემდგომში სამართლიანი ღირებულებით ფასდება სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული სამართლიანი ღირებულების ცვლილებით წარმოქმნილი შემოსულობით და ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში იგივე ფორმით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას ადრე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული დაგროვილი შემოსულობა და ზარალი გადაკლასიფიცირდება სხვა სრული შემოსავლიდან მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, საღრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ ამცირებს ამ ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, რომელიც რჩება სამართლიანი ღირებულებით წარმოდგენილი. ამის ნაცვლად, იმ რეზერვის ოდენობით თანხა, რომელიც წარმოიშობა აქტივის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასების შემთხვევაში, აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში, როგორც დაგროვილი გაუფასურების თანხა, შესაბამისი დანარიცხით მოგებაში ან ზარალში. სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული დაგროვილი ზარალი გადავა მოგებაში და ზარალში აქტივის აღიარების შეწყვეტისთანავე.

წილობრივი ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI)

საწყისი აღიარების შემდეგ, ბანკი იშვიათად ახდენდა მისი კაპიტალის ინვესტიციის გამოუთხოვად კლასიფიცირებას კაპიტალის ინვესტიციის სახით, რომელიც აღირიცხება სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ისინი აკმაყოფილებენ კაპიტალის განმარტებას ბასს (IAS) 32-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“) საფუძველზე და მათი ფლობა სავაჭროდ არ ხდება. ამგვარი კლასიფიკაცია განისაზღვრება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე.

შემოსულობები და ზარალი ამგვარ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მოგებაში ან ზარალში არასოდეს ბრუნდება. დივიდენდები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, როგორც სხვა შემოსავალი გადახდის უფლების დადგენისას, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ბანკი შემოსულობას იღებს ამგვარი ამონაგებიდან, ინსტრუმენტის თვითღირებულების ნაწილის აღდგენის სახით, რა დროსაც ამგვარი შემოსულობები სხვა სრულ შემოსავალში აღირიცხება. სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული წილობრივი ინსტრუმენტები არ წარმოადგენს გაუფასურების შეფასების საგანს. ამ ინსტრუმენტების გასვლისას დაგროვილი გადაფასების რეზერვი გადადის გაუნაწილებელ მოგებაში.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ხოლო ისეთ არაფინანსურ აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება და მიწა და შენობა-ნაგებობები - სამართლიანი ღირებულებით ყოველ ბალანსის თარიღში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე; ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, და რომლებშიც მაქსიმალურად გამოიყენება ემპირიული და მინიმალურად - არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემების საფუძველზე, რომელიც მთლიანობაში მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, საღრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

- ▶ 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულებების აქტიური ბაზრების კოტირებული ფასები (გაუკორექტირებელი);
- ▶ მე-2 დონე – შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ მე-3 დონე – შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების იერარქიის ერთი დონიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს ბანკი განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ბანკი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი საწყისი აღიარების შემდგომ, გამონაკლისი ვითარებებისგან განცალკევებით, როდესაც ბანკი ცვლის ბიზნეს-მოდელს ფინანსური აქტივების მართვისთვის. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასოდეს ხდება.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულისგან, მოთხოვნებისგან სებ-ის მიმართ (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნებისგან, რომელთაც აქვთ განთავსებიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისგან.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

საქმიანობის ჩვეულ პირობებში ბანკი კონკრეტულ წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ხელშეკრულებებს აფორმებს, რაც მეტწილად მოიცავს სავალუტო ფორვარდებს და სვოპებს. ამგვარი ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით. სამართლიანი ღირებულება ფასდება შეფასების მოდელის საფუძველზე, რომელშიც გათვალისწინებულია საბაზისო ინსტრუმენტების მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულო ფასები და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში) მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო შეთანხმების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე, ვალდებულებებს მომხმარებლების წინაშე და სხვა ნასესხებ სახსრებს და სუბორდინირებულ სესხებს. ისინი თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საზღაურის სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ მიკუთვნებადი საოპერაციო დანახარჯები. საწყისი აღიარების შემდეგ ნასესხები სახსრები ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობა და ზარალი აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როდესაც წყდება ვალდებულებების აღიარება, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე წარმოადგენს ბანკის ლიკვიდობის სამართავად მოზიდულ სახსრებს, ხოლო სხვა ნასესხები სახსრები შედგება გენერალური კაპიტალის სამუშაო მიზნებისთვის და ბანკის მომხმარებლების საქმიანობების დასაფინანსებლად საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებთან გენერალური ხელშეკრულების საფუძველზე მიღებულ თანხებისგან.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

იჯარა

(i) ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ განახორციელოს საიჯარო გადახდები და აანაზღაუროს აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

აქტივის გამოყენების უფლება

ბანკი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საიჯარო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი ხელახალი შეფასების მიხედვით. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდების თანხას, ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდების გამოკლებით. სანამ ბანკს არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული აქტივის გამოყენების უფლება ამორტიზირდება წრფივი მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. აქტივის გამოყენების უფლება გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის ვადის დაწყების თარიღში ბანკი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდელებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი იჯარის წამახალისებელი გადახდების მოთხოვნა, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიის საფუძველზე. საიჯარო გადახდები ასევე მოიცავს შესყიდვის ოფციონის აღსრულების ფასს, რომელიც გონივრულ ფარგლებში მიიჩნევა ბანკის მიერ გამოყენებულად და ჯარიმების გადახდებს იჯარის შეწყვეტისთვის, თუ იჯარის ვადა ასახავს ბანკს, რომელიც იყენებს ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლებას. ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვა ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების დაანგარიშებისას, ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში, რადგან იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მარტივად ვერ განისაზღვრება. იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება - განხორციელებული საიჯარო გადახდებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საიჯარო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი იჯარა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის ოფციონს). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე საოფისე აღჭურვილობის იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას, იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად მოიაზრებიან. საიჯარო გადახდები მოკლევადიან იჯარაზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა აღიარდება ხარჯის სახით იჯარის ვადაზე წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

(ii) საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

იჯარა, რომელშიც ბანკი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ამონაგების მუხლში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება ამონაგების სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

(iii) ფინანსური იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

ბანკი იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის ტოლი ოდენობით. ფინანსური შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში.

რესტრუქტურირებული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურირებას. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორიც არის მომხმარებელზე გაცემული სესხი, პირობების რესტრუქტურირებისას, როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება დონე 1-ის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს მოდიფიცირება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ბანკი აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

მოდიფიცირებისთვის, რომელიც არ იწვევს აღიარებას შეწყვეტას, ბანკი ასევე ხელახლა აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს გაუფასურებულად კლასიფიცირებული. როდესაც მოდიფიცირების შედეგად აქტივი გაუფასურებულად კლასიფიცირდება, ის დონე 3-ზე დარჩება მინიმუმ 3-წლიანი გამოსაცდელი ვადით. ამგვარი რესტრუქტურირებული სესხის დონე 3-დან დონე-2-ში რეკლასიფიცირების მიზნით, გამოსაცდელი პერიოდის განმავლობაში მირი თანხის ან პროცენტის რეგულარული გადახდები განხორციელდა შეცვლილი გადახდის გრაფიკის შესაბამისად.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა უპირატესად ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან შეინარჩუნა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც დაუტოვებია აქტივთან დაკავშირებული ძირითადი რისკები და სარგებელი, და არც კონტროლი გადაუცია აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ბანკის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

როდესაც გადაცემულ აქტივზე ხანგრძლივი ჩართულობა იღებს გაყიდვით და/ან შესყიდვით ოფციონის ფორმას (ფულადი ფორმით გადახდილი ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), ბანკის ხანგრძლივი ჩართულობა მოიცავს გადაცემული აქტივის თანხას, რომელიც ბანკს შეუძლია განმეორებით შეიძინოს, გარდა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ აქტივზე შემენილი ფუთ-ოფციონისა (ფულადი ფორმით გადახდილი ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), როდესაც ბანკის ხანგრძლივი ჩართულობის ფარგლები იზღუდება გადაცემული აქტივის სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის აღსრულების ფასს შორის უმცირესით.

უიმედო სესხები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან - მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ბანკი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებით. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ბანკის პოლიტიკის თანახმად, უმოქმედო სესხების აღიარების შეწყვეტა ხდება შემდეგნაირად:

- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხები ჩამოიწერება ბანკის საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე;
- ▶ უიმედო სესხები ჩამოიწერება შესაბამისი გაუფასურების რეზერვიდან მას შემდეგ, რაც დასრულდება სესხების ამოღებისთვის საჭირო ყველა პროცედურა და განისაზღვრება ამოუღებელი დანაკარგების ოდენობა.

თუ ბანკი მიიღებს თანხას სესხის ჩამოწერის შემდეგ პერიოდში, ამოღებული თანხა აისახება სესხის გაუფასურების რეზერვის ანგარიშზე.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლდება სხვა ვალდებულებით იმავე გამსესხებლის წინაშე, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება კონსოლიდირებულ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ამასთან სხვაობა შესაბამის საბალანსო ღირებულებაში აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, საღრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მაშინ, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის გაყიდვისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება

ბანკი გასცემს ფინანსურ გარანტიებს, აკრედიტივებს და სასესხო ვალდებულებებს.

ფინანსური გარანტიები ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, რაც მიღებულ პრემიას წარმოადგენს. საწყისი აღიარების შემდგომ, ბანკის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების თანხაზე დაგროვილი ამორტიზაციის გამოკლებით მიღებულ ოდენობასა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის თანხას შორის უმაღლესით.

ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება და აკრედიტივები წარმოადგენს ვალდებულებებს, რომლის ფარგლებშიც, ვალდებულების არსებობის პერიოდში, ბანკი ვალდებულია მომხმარებელზე გასცეს სესხი წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებების მსგავსად, ეს ხელშეკრულებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნებში შედის.

ბანკი იშვიათად გამოსცემს სასესხო ვალდებულებებს ბაზარზე მოქმედ საპროცენტო განაკვეთებზე დაბალი ოდენობით. ამგვარი ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომ ფასდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის და თავდაპირველად აღიარებულ თანხაზე მაღალი ოდენობით, რომელსაც, შესაბამის შემთხვევაში, აკლდება აღიარებული შემოსავლის დაგროვილი თანხა.

გადასახადებით დაბეგრვა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი დაანგარიშდება საქართველოს ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის, აქტივის ან ვალდებულების საწყისი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოსა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გაგელენას არ იქონიებს საღრიცხო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე) და საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს საანგარიშგებო თარიღში.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც ფასდება ბანკის საქმიანობის საფუძველზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში კომპონენტის სახით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, საღრცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)**ძირითადი საშუალებები**

ძირითადი საშუალებები, მიწისა და შენობა-ნაგებობებისა თვითღირებულებით აღირიცხება, გარდა ყოველდღიური მომსახურების დანახარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურება. ამგვარი ხარჯი მოიცავს ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების თვითღირებულებას, ამ ხარჯის გაწევისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შენობა-ნაგებობები ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება გადაფასების თარიღის შემდეგ. მიწა სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და მას ცვეთა არ ერიცხება. შეფასება ხდება რეგულარულად, რომ გადაფასებული ქონების სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან. ბანკის ქონების ბოლო შეფასება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა. დამატებითი ინფორმაცია მე-8 შენიშვნაშია მოცემული.

გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავალში ჩართული მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად მისი ოდენობის შემცირების შებრუნება. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი თვითღირებულებაზე დაფუძნებულ ცვეთას შორის სხვაობით. გასვლისას, გაყიდულ კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

დაუმთავრებელი მშენებლობა თვითღირებულებით აისახება, რასაც საჭიროების შემთხვევაში აკლდება გაუფასურების რეზერვი. მშენებლობის დასრულების შემდეგ აქტივები გადაიტანება საოფისე ან სხვა შენობებში მათი საბალანსო ღირებულებით. დაუმთავრებელ მშენებლობას ცვეთა არ ერიცხება, სანამ აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არ იქნება.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება გაუფასურების მიზნით, როცა მოვლენები ან ცვლილებები ვითარებებში მიუთითებს იმ ფაქტზე, რომ საბალანსო ღირებულება ვერ ანაზღაურდება.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წლები
შენობა-ნაგებობები	30-50
კომუნალური სისტემები და დაკავშირებული ფუნქციები	10-40
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	4-15
ავტო, აღჭურვილობა და საოფისე ტექნიკა	3-6
სატრანსპორტო საშუალებები	5
საიჯარო გაუმჯობესებები	საბაზისო იჯარის ვადაზე

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება ვითარებიდან გამომდინარე ხდება, ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისა და ისინი შედის საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, საღრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა, შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გაიცემა იჯარით საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის გაზრდისათვის, და რომელსაც ჩვეული საქმიანობის პროცესში ბანკი არ იყენებს და არ ფლობს გაყიდვის მიზნით.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, გარიგების ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმოკრედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღში. ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და რეგულაციური პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების ღირებულება გადაფასდება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის და მისი აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი. გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში საიჯარო შემოსავლის ნაწილში.

დასაკუთრებული აქტივები

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცდილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შეძენისას ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, საინვესტიციო ქონებაში ან მარაგებში, სხვა აქტივების მუხლში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ბანკის გადაწყვეტილებაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი საღრიცხო პოლიტიკის თანახმად. დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკე შეძენილი არამატერიალური აქტივები საწყისი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები თვითღირებულებით აისახება, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. შეზღუდული ეკონომიკური მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება 2-5 წლამდე ეკონომიკური მომსახურების ვადაზე და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც იარსებებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები. ბანკი არ ფლობს სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე რაიმე არამატერიალურ აქტივებს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გასვლა და ვალდებულებების მოცულობის საიმედოდ შეფასება არის შესაძლებელი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

კაპიტალი

განთავსებული კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ მიკუთვნებადი გარე დანახარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსულობიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებითი მთლიანად ანაზღაურებული განთავსებული კაპიტალი.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება კაპიტალიდან საანგარიშგებო თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან საანგარიშგებო თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება საანგარიშგებო თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

უვალო სუბორდინირებული სესხი

განუსაზღვრელი ვადისა და კუპონის გადახდების დაგროვების გარეშე გაუქმების შესაძლებლობის გამო ბანკი უვალო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს, როგორც წილობრივ ინსტრუმენტს და პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისთვის. ბანკი რუბლში გამოხატულ უვალო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს ლარის ეკვივალენტურ თანხად, საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსის გამოყენებით, ხოლო ვალუტის კონვერტაციის ეფექტს აღრიცხავს გაუნაწილებელ მოგებაში.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი სახსრების გასვლის ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, და წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლაა მოსალოდნელი.

შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია ამონაგების სარწმუნოდ შეფასება. ქვემოთ მოცემული კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმებიც ასევე უნდა იყოს დაკმაყოფილებული ამონაგების აღიარებამდე:

საპროცენტო ამონაგები და ხარჯი

ბანკი ანგარიშობს საპროცენტო ამონაგებს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საზღაურს და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ მიკუთვნებადია ინსტრუმენტზე და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო, საღრცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო ამონაგებს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო ამონაგების ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, ბანკი საპროცენტო ამონაგებს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი

ბანკი იღებს შემოსავალს საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ.

სესხის აუთვისებელი თანხის საკომისიო იმ სესხების შემთხვევაში, რომელთა ათვისებაც მოსალოდნელია და საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებული სხვა გასამრჯელოები, მათ შორის გარანტიებისა და აკრედიტივების გაცემის საზღაური გადავადდება (დამატებით დანახარჯებთან ერთად) და აღიარდება სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირების სახით.

შემოსავალი დივიდენდებიდან

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როცა ბანკს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში („ლარი“), რომელიც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში აღირიცხება, გარიგების თარიღისთვის დადგენილი კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო თარიღში არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციის კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც შემოსულობას გამოკლებული საკურსო სხვაობიდან მიღებული ზარალი - საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როცა მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობა უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებული ზარალით შემცირებულ შემოსულობაში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2024 წლის 31 დეკემბრის, და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 2.8068 ლარი და 2.6894 ლარი 1 აშშ დოლარი, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ბანკი მიმართავს გარკვეულ განსჯას და შეფასებას, რაც გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასება და განსჯა მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოებების გათვალისწინებით. ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ მსჯელობას იყენებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. მსჯელობები, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი ეფექტი აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებებში აღიარებულ თანხებზე და შეფასებებზე, რომლებსაც შეუძლიათ მნიშვნელოვანი კორექტირების განხორციელება აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში მოიცავს შემდეგს:

ფუნქციონირებადი საწარმო

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბანკი მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და მოახდენს თავისი აქტივების გაყიდვას და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეული საქმიანობის პროცესში. მაგრამ, როგორც აღწერილია მე-2 შენიშვნაში, ბანკს 2022 წლის თებერვლიდან დაუწესდა სანქციები, რის შედეგადაც ბანკს მნიშვნელოვნად შეეზღუდა ფინანსური ოპერაციების განხორციელება. შესაბამისად, ამ შეზღუდვებიდან გამომდინარე და პოტენციური მომავალი ეფექტების გათვალისწინებით, რომლებიც ბანკის კონტროლს არ ექვემდებარებიან, ბანკის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენასთან დაკავშირებით და რომ შეუძლებელია იმის შეფასება, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისი იქნება თუ არა.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია შესაძლებლობის ფარგლებში ბაზრიდან აიღება, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია 24-ე შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიაში საჭიროებს განსჯას, კონკრეტულად მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის ღირებულების ოდენობის და ვადების შეფასებას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ამასთან, ბიზნესის ფართომასშტაბიანმა შეფერხებამ შესაძლოა წარმოქმნას რამდენიმე საწარმოს და მომხმარებლების ლიკვიდობასთან დაკავშირებული საკითხები.

ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო დაშვებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმი იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მრავლობითი მაკროეკონომიკური სცენარის შექმნის, მათი წარმოშობის შესაძლებლობის განსაზღვრის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ემპირიულ მაკროეკონომიკურ ფაქტორებში ცვლილებების გავლენის შეფასების გზით;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი

სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ბანკს აქვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაუფასურების სამ დონიანი მოდელი. გაუფასურების ხარჯი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის დამოკიდებულია იმ ფაქტორზე, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, გაუფასურების ხარჯი უტოლდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში შესაძლო დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას (1-ლი დონე). თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, სესხი 30 დღეზე მეტი ვადით არის ვადაგადაცილებული, ან სესხი დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, გაუფასურების ხარჯი არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას უტოლდება (მე-2 და მე-3 დონეები).

ფინანსურ აქტივებს, რომლებიც აღირიცხება თვითვეულ დონეზე აქვთ შემდეგი მახასიათებლები:

- ▶ 1-ლი დონე: საკრედიტო რისკი გაუფასურების და მნიშვნელოვანი ზრდის გარეშე, რომლისთვისაც აღიარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 12-თვიანი რეზერვი;
- ▶ მე-2 დონე: საწყისი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რომლისთვისაც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი;
- ▶ მე-3 დონე: გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება და ფინანსური აქტივები არის დეფოლტში ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, რაზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი; და
- ▶ შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული (POCI): შესყიდული ან წარმოქმნილი დიდი დისკონტირების საფუძველზე, რომელიც ასახავს გაწეულ საკრედიტო ზარალს, რომელზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ყველა ინდივიდუალური აქტივის დეფოლტის ალბათობის(PD), დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების (EAD) და დანაკარგები დეფოლტის (LGD) შემთხვევაში ფუნქციის სახით და ის საპროგნოზო ინფორმაციას მოიცავს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მომავალი რამდენიმე წლის ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას.

საკრედიტო რისკის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ობიექტური და ვარაუდზე დაფუძნებულია და ის მოიცავს შეფასების შესაბამის ყველა ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, მათ შორის ინფორმაციას განვლილი მოვლენების, მიმდინარე პირობების და ეკონომიკური პირობების გონივრულ და დამაკმაყოფილებელ პროგნოზებს. ამასთან, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში უნდა გავითვალისწინოთ ფულის დროითი ღირებულება. ზოგადად, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს სამი ძირითადი კომპონენტის - დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გათვალისწინებით.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება 12 თვის დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამრავლების გზით. რაც შეეხება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ის დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამოყენებით. 12-თვიანი და არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს ვალდებულებების შეუსრულებლობის შესაძლებლობას, რომელიც წარმოიშობა მომდევნო 12 თვის და ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში (შესაბამისად). დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტირებულ ნაშთს, ძირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვის გათვალისწინებით ბალანსის თარიღიდან დეფოლტის შემთხვევამდე, ნაკისრი ვალდებულებების ნებისმიერ მოსალოდნელ კლებასთან ერთად. დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს მოსალოდნელ დანაკარგს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე დეფოლტის მოვლენის, მათ შორის ერთობლივი ღირებულების ეფექტის შემსუბუქების (იმ დროისთვის, როდესაც მოსალოდნელია მისი რეალიზაცია) და ფულის დროითი ღირებულების გათვალისწინებით.

საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება დამოკიდებულია სხვადასხვა ფაქტორებზე, რომელთა შორისაა დასაკუთრებული ქონების დასაკუთრების და გასხვისების პერიოდი. გამომდინარე იქიდან, რომ ბანკს შეზღუდვა დაუწესდა დასაკუთრებული ქონების მესამე პირზე გაყიდვაზე და შესაძლებლობა აქვს, ქონების გასხვისება მოახდინოს მხოლოდ მსესხებელზე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის დონე მატერიალურად შეიძლება შეიცვალოს დასაკუთრებული ქონების გასხვისების პერიოდის გაზრდით, რომლის სენსიტიურობის ანალიზი მოცემულია მე-6 შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ქონების გადაფასება

ბანკი რეგულარულად ახდენს უძრავი ქონების (მიწის, საოფისე შენობების და საინვესტიციო ქონების) ღირებულების განსაზღვრის გადახედვას და გადაფასებას, რათა ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მათი სამართლიანი ღირებულებისაგან. ბანკი ახდენს გადაფასებას სპეციალური შეფასების მეთოდების და ადგილობრივ ბაზარზე განხორციელებული უძრავი ქონების ოპერაციების შესახებ არსებული ინფორმაციის გამოყენებით.

მიწა და შენობები გადაფასებულია საბაზრო ღირებულებასთან მიმართებით 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გადაფასებული შენობები 2024 წლის 1 იანვრიდან აღიარებულია მათი სასარგებლო მომსახურების დარჩენილი ვადის მიხედვით. საინვესტიციო ქონება გადაფასდა 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის ქონების სამართლიანი ღირებულება. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან.

იჯარები - ზღვრული სასესხო განაკვეთის შეფასება

ბანკს არ შეუძლია იჯარაში შემავალი საპროცენტო განაკვეთის განსაზღვრა, შესაბამისად, საიჯარო ვალდებულებების შესაფასებლად ის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს იყენებს. ზღვრული სასესხო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომლის გადახდაც ბანკს მოუწევდა აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ფასის მქონე აქტივის მისაღებად საჭირო თანხების მსგავსი ვადის და მსგავსი უზრუნველყოფის მქონე სესხის დასაფარად მსგავს ეკონომიკურ გარემოში. შესაბამისად, ზღვრული სასესხო განაკვეთი ასახავს იმას, თუ „რისი გადახდა მოუწევდა“ ბანკს, რაც საჭიროებს შეფასებას ემპირიული განაკვეთების ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში, ან თუ საჭიროა მათი ცვლილება იჯარის პირობების ასახვის მიზნით. იხილეთ მე-9 შენიშვნა.

ბანკმა ზღვრული სასესხო განაკვეთი შეაფასა ემპირიული ამოსავალი მონაცემების (როგორც არის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთი) გამოყენებით, როდესაც ისინი ხელმისაწვდომია და საჭიროა საწარმოს დამახასიათებელი კონკრეტული შეფასებების გაკეთება.

4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები

ქვემოთ განსაზღვრულია ახალი და გადასინჯული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც უკვე გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ არის შესული ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის. ბანკი ამ ახალი და გადასინჯული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას გეგმავს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ბასს 1 ცვლილებები	აღდებულებების კლასიფიკაცია გრძელ ან მოკლევადიან ვალდებულებებად
ბასს 1 ცვლილებები	კოვენანტებით დაკისრებული გრძელვადიანი ვალდებულებები
ბას 7 და ფასს 7 ცვლილებები	ცვლილებები ფინანსური გარიგებები მომწოდებლებთან
ფასს 16 ცვლილებები	სალიზინგო ვალდებულება გაყიდვისა და უკუალიზინგის შემთხვევაში

მენეჯმენტი არ მოელის, რომ ზემოთ მოყვანილი ახალი სტანდარტების დანერგვას არსებითი ზეგავლენა ექნება ბანკის მომავალი პერიოდების ფინანსურ ანგარიშგებზე.

(ათას ლარში)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2024	2023
ნაღდი ფული	170,288	146,554
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	6,709	6,583
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	176,997	153,137

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების განთავსებულია არარეზიდენტ საკრედიტო დაწესებულებებში. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების 99,95% განთავსებულია ორ არარეზიდენტ საკრედიტო დაწესებულებაში.

ფულის ეკვივალენტების ყველა ნაშთი დონე 1-ს განეკუთვნება; წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები

	2024	2023
სამომხმარებლო სესხები	7,600	9,661
კორპორაციული სესხები	183,091	196,761
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	4,291	3,990
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	194,982	210,412
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(23,272)	(13,886)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	171,710	196,526

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და კორპორაციულ სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2024 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	78,356	69,139	49,266	196,761
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(22,349)	(324)	(1,488)	(24,161)
ტრანსფერები დონე 1-ში	321	-	(321)	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(7,927)	7,927	-	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	-	(52,230)	52,230	-
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	(157)	(43)	(200)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(734)	813	2,141	2,220
სხვა წმინდა ცვლილებები	-	804	7,667	8,471
2024 წლის 31 დეკემბრის	47,667	25,972	109,452	183,091

კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2024 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(315)	(176)	(12,398)	(12,889)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	303	-	1,290	1,593
ტრანსფერები დონე 1-ში	(277)	-	277	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	11	(11)	-	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	-	132	(132)	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	(1)	(29)	(325)	(355)
სხვა წმინდა ცვლილებები	-	(709)	(9,144)	(9,853)
2024 წლის 31 დეკემბრის	(279)	(793)	(20,432)	(21,504)

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	164,548	31,511	48,278	244,337
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(43,811)	-	(4,104)	(47,915)
ტრანსფერები დონე 1-ში	6,671	(6,671)	-	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(40,140)	43,061	(2,921)	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	(8,164)	-	8,164	-
სახელმწიფოებრივი ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	(16)	(45)	-	(61)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(732)	1,283	(151)	400
2023 წლის 31 დეკემბერს	78,356	69,139	49,266	196,761

კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(110)	135	(6,679)	(6,654)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	28	2	-	30
ტრანსფერები დონე 1-ში	(4)	4	-	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	30	2,081	(2,111)	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	1,171	-	(1,171)	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	(1)	-	(44)	(45)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(1,429)	(2,215)	(2,567)	(6,220)
2023 წლის 31 დეკემბერს	(315)	(176)	(12,398)	(12,889)

2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და მცირე ბიზნესის კრედიტებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2024 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4	10	3,976	3,990
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(4)	-	(32)	(36)
ტრანსფერები დონე 3-ში	-	(10)	10	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	-	-	337	337
2024 წლის 31 დეკემბერს	-	-	4,291	4,291

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2024 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-	(581)	(581)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	-	-	-	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	-	-	(9)	(9)
სხვა წმინდა ცვლილებები	-	-	(1,473)	(1,473)
2024 წლის 31 დეკემბერს	-	-	(1,482)	(1,482)

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის	7,992	2,092	-	10,084
1 იანვრის მდგომარეობით				
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(4,086)	(1,880)	212	(5,966)
ტრანსფერები დონე 1-ში	(3,902)	10	3,892	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(128)	(128)
2023 წლის 31 დეკემბერს	4	222	3,976	3,990
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის	(5)	(43)	-	(48)
1 იანვრის მდგომარეობით				
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(480)	30	(211)	(661)
ტრანსფერები დონე 1-ში	498	-	(498)	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(13)	13	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	128	128
2023 წლის 31 დეკემბერს	-	-	(581)	(581)

2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და სამომხმარებლო სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სამომხმარებლო სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2024 წლის	8,775	345	540	9,660
1 იანვრის მდგომარეობით				
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(1,939)	-	(106)	(2,045)
ტრანსფერები დონე 1-ში	384	(328)	(56)	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	(20)	(17)	37	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	(13)	-	-	(13)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(2)	(2)
სხვა წმინდა ცვლილებები	-	-	-	-
2024 წლის 31 დეკემბერს	7,187	-	413	7,600

სამომხმარებლო სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2024 წლის	(27)	(6)	(382)	(415)
1 იანვრის მდგომარეობით				
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	85	-	42	127
ტრანსფერები დონე 1-ში	(39)	5	34	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	-	1	(1)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	2	2
სხვა წმინდა ცვლილებები	-	-	-	-
2024 წლის 31 დეკემბერს	19	-	(305)	(286)

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოთხოვნი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	11,154	380	300	11,834
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(2,264)	142	267	(1,855)
ტრანსფერები დონე 1-ში	(653)	306	347	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	112	(198)	86	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	426	-	(426)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	(285)	(34)	(319)
2023 წლის 31 დეკემბერს	8,775	345	540	9,660

სამომხმარებლო სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(48)	(20)	(248)	(316)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	22	99	(254)	(133)
ტრანსფერები დონე 1-ში	-	(85)	85	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(1)	-	1	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	34	34
2023 წლის 31 დეკემბერს	(27)	(6)	(382)	(415)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფისათვის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მომხმარებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ამ მიზნით შემუშავებულია უზრუნველყოფის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრები და ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ კომერციული სესხებისათვის: უძრავი ქონება, მარაგები, სავაჭრო მოთხოვნები და საბანკო გარანტიები;
- ▶ საცალო სესხებისათვის - საბანკო ანაზრები, საცხოვრებელი ფართის გირაო, მარაგები, საყოფაცხოვრებო აქტივები და მესამე მხარეთა თავდებობა.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის და გაუფასურებული (დონე 3) აქტივების საკრედიტო რისკის შემცირების მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების ანალიზი. უზრუნველყოფის საგნის დონიდან გამომდინარე, დონე 3 -ის ზოგიერთ კრედიტს შესაძლოა არ ჰქონდეს ინდივიდუალური მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის მოსალოდნელი ღირებულება აღემატება დანაკარგებს დეფოლტის შემთხვევაში. თუმცა, დონე 3-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შესაძლოა აღემატებოდეს ქვემოთ ნაჩვენებ ოდენობებს. დაწესებული სანქციების გამო, ბანკს აქვს შეზღუდვა ჩამორთმეული ქონების გასხვისების მხრივ. მას არ შეუძლია ქონების გასხვიდება მესამე პირზე, გარდა სასესხო ხელშეკრულების მხარის ან მისი სამართალმემკვიდრისა.

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება (გაგრძელება)

	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება						წმინდა რისკის ზომა	დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
		ფულადი სახსრები / ანაზრები	ფასიანი ქაღალდები	ქონება	სხვა*	ზედმეტი უზრუნველყოფა	სულ უზრუნველყოფა		
2024 წლის 31 დეკემბერი	114,156	777	63,992	158,557	95,620	(207,062)	111,884	2,273	22,182
სამომხმარებლო სესხები	413	-	-	525	-	(384)	141	273	268
კორპორაციული სესხები	109,452	577	63,992	153,785	95,561	(206,246)	107,669	1,783	20,432
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	4,291	200	-	4,247	59	(432)	4,074	217	1,482
	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება						წმინდა რისკის ზომა	დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
		ფულადი სახსრები / ანაზრები	ფასიანი ქაღალდები	ქონება	სხვა*	ზედმეტი უზრუნველყოფა	სულ უზრუნველყოფა		
2023 წლის 31 დეკემბერი	53,783	200	34,422	93,252	21,463	(99,193)	50,144	3,639	13,361
სამომხმარებლო სესხები	541	-	-	637	-	(452)	185	356	382
კორპორაციული სესხები	49,266	-	34,422	85,991	21,463	(95,810)	46,066	3,200	12,398
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	3,976	200	-	6,624	-	(2,931)	3,893	83	581

* მოძრავი ქონება, მოწყობილობები და მარაგები.

ზემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ინფორმაცია უზრუნველყოფის შესახებ, რომელიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაშია გამოყენებული. ბანკი შესაძლოა ფლობდეს სხვა ტიპის უზრუნველყოფებს, რომლებიც არ მოქმედებენ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაზე. შედარებადი ინფორმაცია წარმოდგენილია მიმდინარე პერიოდის პრეზენტაციასთან შესაბამისობისთვის.

ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა შესაბამისი პროცედურებით რეგულირდება. შემოსულობა გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს. თუმცა, როგორც აღწერილია მე-2 შენიშვნაში, სანქციების შედეგად ბანკს შეეზღუდა დასაკუთრებული ქონების მესამე პირზე გასხვისება, გარდა სასესხო ხელშეკრულების მხარის ან მისი სამართალმემკვიდრისა.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო რეზერვის მგრძნობელობა

სესხებზე ინდივიდუალური საკრედიტო ზარალის ქონების დასაკუთრების პერიოდის 3 წლით გაზრდის შემთხვევაში საკრედიტო ზარალი გაიზრდება 2,381 ათასი ლარით, ხოლო კოლექტიურად დათვლილი საკრედიტო რეზერვის შემთხვევაში ჰეარქათის (რაც შეფასებასთან ერთად უნდა ითვალისწინებდეს გაყიდვის პერიოდთან დაკავშირებულ გაურკვევლობას) 30% დან 40% მდე გაზრდის შემთხვევაში, რეზერვი გაიზრდება 700 ათასი ლარით.

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)**მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების კონცენტრაცია**

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სესხების კონცენტრაცია ათ უმსხვილეს მსესხებელზე შეადგენდა 141,350 ლარს (მთლიანი სასესხო პორტფელის 72,49%) (2023 წ.: 135,528 ლარი ანუ 64,41%). აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 14,580 ლარის (2023 წ.: 2,890 ლარი) ოდენობით.

2024 წელს მომხმარებლებზე გაცემულ მთლიან სესხებში შედის მსესხებლების ჯგუფის მიმართ გაცემული 26,730 ლარის კრედიტის ოდენობა, რაც მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 13,71%-ს შეადგენს (2023 წ.: 28,608 ლარი, ანუ 13,60%), რასაც ერიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 6,5% და 12,00%-მდე და ვადა ეწურება 2026 წლის ივნისში (2023 წ.: ყოველწლიური საპროცენტო განაკვეთი 6,5% და 13,50%-მდე და ვადა ეწურება 2026 წლის ივნისამდე).

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზე გაცა:

	2024	2023
კომერციული იურიდიული პირები	187,382	200,751
ფიზიკური პირები	7,600	9,661
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	194,982	210,412

2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების (რომლებიც ძირითადად საქართველოშია გაცემული) განაწილება დარგების მიხედვით:

	2024	2023
სავაჭრო და მომსახურების საწარმოები	110,557	145,801
წარმოება	38,675	38,714
ფიზიკური პირები	7,600	9,661
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	5,562	5,949
ფინანსური	331	321
უძრავი ქონების მშენებლობა	7,777	-
ტრანსპორტი და ტელეკომუნიკაცია	53	-
სხვა	24,427	9,966
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	194,982	210,412

7. საინვესტიციო და სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს:

	2024	2023
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით		
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		
კორპორაციული აქციები	54	54
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	54	54
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	54	54

(ათას ლარში)

8. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა 2024 და 2023 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	კომპიუტერ ული და საკომუნი- კაციო აღჭურვი- ლობა	ავეჯი, აღჭურვი- ლობა და საოფისე ტექნიკა	კომუნა- ლური სისტემები და დაკავშირე- ბული ფუნქციები	სატრანს- პორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობე- ლებები	მთლიანი
თვითღირებულება და გადაფასებული ღირებულება							
2022 წლის 31 დეკემბერი	31,886	8,344	3,725	1,938	1,523	21	47,437
შესყიდვები	-	20	93	-	123	-	236
გადაფასების ეფექტი	-	(17)	-	-	-	(21)	(38)
2023 წლის 31 დეკემბერი	31,886	8,347	3,818	1,938	1,646	-	47,635
შესყიდვები	-	1	2	-	-	-	3
დაგროვი ცვეთის ელიმინაცია	(1,704)	-	-	-	-	-	(1,704)
გადაფასების ეფექტი	739	-	-	-	-	-	739
2024 წლის 31 დეკემბერი	30,921	8,348	3,820	1,938	1,646	-	46,673
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
2022 წლის 31 დეკემბერი	(568)	(5,271)	(3,346)	(770)	(1,413)	(8)	(11,376)
ცვეთის დანარიცხი	(568)	(757)	(162)	(66)	(108)	(8)	(1,669)
გასვლა და ჩამოწერა	-	3	-	-	-	16	19
2023 წლის 31 დეკემბერი	(1,136)	(6,025)	(3,508)	(836)	(1,521)	-	(13,026)
ცვეთის დანარიცხი	(568)	(532)	(118)	(62)	(31)	-	(1,311)
დაგროვილი ცვეთის ელიმინაცია	1,704	-	-	-	-	-	1,704
2024 წლის 31 დეკემბერი	-	(6,557)	(3,626)	(898)	(1,552)	-	(12,633)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
2022 წლის 31 დეკემბერი	31,318	3,073	379	1,168	110	13	36,061
2023 წლის 31 დეკემბერი	30,750	2,322	310	1,102	125	-	34,609
2024 წლის 31 დეკემბერი	30,921	1,791	194	1,040	94	-	34,040

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დამოუკიდებელმა შემფასებელმა დაადგინა ბანკის მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულება. შემფასებელი არის ასეთი ტიპის ძირითადი საშუალებების შეფასების სპეციალისტი. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. საბაზრო მდგომა გამოიყენებოდა სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, მიღებული ღირებულების დასამოწმებლად გამოყენებულია შემოსავლის მეთოდი, როდესაც არ არსებობდა მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია. ბანკის მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 21-ე შენიშვნაში. მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების შედეგად, მათი ღირებულება გაიზარდა 736,8 ლარით, საიდანაც 830,5 ლარი აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში, ხოლო 93,7 ლარის ოდენობით ზარალი - სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

2024 წლისა და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექსპლუატაციაში მყოფი, მაგრამ სრულად გაცვეტილი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება შეადგენდა 9,343 ლარსა და 8,732 ლარს, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ქონება

	2024	2023
საწყისი ნაშთი 1 იანვარს	29,278	29,214
გასვლები	(3,293)	(676)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	2,151	740
საბოლოო ნაშთი 31 დეკემბერს	28,072	29,278

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა ბაზარზე არსებული მონაცემების საფუძველზე. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრაში საბაზრო მიდგომა იყო გამოყენებული (21-ე შენიშვნა).

10. გადასახადებით დაბეგვრა

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში შევიდა ცვლილებები მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ამოქმედდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 27 დეკემბერს ბანკებისთვის ცვლილების ეფექტური თარიღი 2023 წლის 1 იანვრით შეიცვალა. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა გამოითვლება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება აქვთ, ჩაითვალონ 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ იბეგრება მოგების გადასახადით.

2024 და 2023 წლებში ბანკის შემოსავალზე ვრცელდებოდა მოგების გადასახადის განაკვეთი 20%-ის ოდენობით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის ფაქტობრივთან შეჯერება:

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	-	(73)
გადავადებული ხარჯი - დროებითი სხვაობის წარმოშობა და გაუქმება	(42)	3,080
მოგების გადასახადის ხარჯი	(42)	3,007

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2024	2023
ხარჯი მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე	8,452	(2,607)
ნორმატიული საგადასახადო განაკვეთი	20%	20%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით		
საშემოსავლო გადასახადის თეორიული შეღავათი/(ხარჯი) კანონით დადგენილი განაკვეთით	(1,690)	521
ცვლილება არაღიარებულ გადავადებულ საგადასახადო აქტივებში	1,933	3,282
გამოუქვითავი ხარჯები	(285)	(1,478)
გადასახადისგან გათავისუფლებულ შემოსავალს გამოვლენილი შემოსავალი, რომელიც აღიარებულია მხოლოდ საგადასახადო მიზნებისთვის	-	682
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(42)	3,007

(ათას ლარში)

10. გადასახადებით დაბეგვრა (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

დასაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი	2022	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება			
		მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში	2023	მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში	2024
გაუფასურების რეზერვი და სხვა ზარალის ანარიცხები	602	(49)	553	60	613
გადატანილი საგადასახადო ზარალი	11,229	(3,282)	7,947	(1,933)	6,014
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური					
საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისად	1,640	(1,640)	-	-	-
დარიცხული ხარჯები	53	2	55	406	461
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	-	-	-	2,393	2,393
სხვა	2	-	2	-	2
მთლიანი გადავადებული საგადასახადო აქტივი	13,526	(4,969)	8,557	926	9,483
არ აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	(11,229)	3,282	(7,947)	1,933	(6,014)
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	2,297	(1,687)	610	2,859	3,469
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:					
სესხის გაუფასურების რეზერვი	(2,060)	2,060	-	-	-
ძირითადი საშუალებები	(2,325)	2,798	473	(2,500)	(2,027)
საინვესტიციო ქონება	(633)	(91)	(724)	(401)	(1,125)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(5,018)	4,767	(251)	(2,901)	(3,152)
წმინდა გადავადებული გადასახადი	(2,721)	3,080	359	(42)	317

11. საკრედიტო ზარალის (ხარჯი)/აღდგენა და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:

	შენიშვნა	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	(462)	(486)	(6,907)	(7,855)
სხვა ფინანსური აქტივები		-	-	(183)	(183)
საკრედიტო ზარალის ხარჯი		(462)	(486)	(7,090)	(8,038)
ფინანსური გარანტიები		17	-	-	17
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები		17	-	-	17

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:

	შენიშვნა	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		(7)	-	-	(7)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	(1,784)	(105)	(4,984)	(6,873)
სხვა ფინანსური აქტივები		(2)	-	-	(2)
საკრედიტო ზარალის ხარჯი		(1,793)	(105)	(4,984)	(6,882)
ფინანსური გარანტიები		146	(12)	-	134
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები		146	(12)	-	134

(ათას ლარში)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივები მოიცავს:

	2024	2023
ფინანსური აქტივები		
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულად გზავნილებზე	16,921	15,896
სხვა	209	222
სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(3,067)	(2,765)
სულ ფინანსური აქტივები	14,063	13,353
არაფინანსური აქტივები		
დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგები	21,654	22,021
არამატერიალური აქტივები	1,015	1,228
გადახდილი ავანსები	907	822
წინასწარ გადახდილი საოპერაციო გადასახადები	753	500
ხელმისაწვდომი მარაგები	327	335
წინასწარი ხარჯები	257	318
სხვა	269	274
სულ არაფინანსური აქტივები	25,182	25,498
სხვა აქტივები	39,245	38,851

არამატერიალური აქტივების მოძრაობა 2024 და 2023 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	არამატერიალური აქტივები
თვითღირებულებით	
2022 წლის 31 დეკემბერი	31,474
შესყიდვები	72
გასვლა და ჩამოწერა	(28,387)
2023 წლის 31 დეკემბერი	3,159
შესყიდვები	-
გასვლა და ჩამოწერა	-
2024 წლის 31 დეკემბერი	3,159
დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურება	
2022 წლის 31 დეკემბერი	(12,268)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (22-ე შენიშვნა)	(1,885)
სრულად ამორტიზებული მუხლების ჩამოწერა	12,222
2023 წლის 31 დეკემბერი	(1,931)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (22-ე შენიშვნა)	(213)
სრულად ამორტიზებული მუხლების ჩამოწერა	-
2024 წლის 31 დეკემბერი	(2,144)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება	
2022 წლის 31 დეკემბერი	19,206
2023 წლის 31 დეკემბერი	1,228
2024 წლის 31 დეკემბერი	1,015

საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ყველა ფინანსური აქტივი დონე 1-ს განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

(ათას ლარში)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023
ფინანსური ვალდებულებები		
დარიცხული ბონუსები	1,906	4
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულად გზავნილებზე	12,022	14,098
დარიცხული ხარჯები	804	792
კრედიტთან დაკავშირებული გარე საბალანსო ვალდებულებების ანარიცხები	8	10
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	842	819
სხვა	1	1
სულ ფინანსური ვალდებულებები	15,583	15,724
არაფინანსური ვალდებულებები		
მიღებული ავანსები	262	109
ბანკის აქციონერებზე გასაცემი დივიდენდები	1,060	1,060
საოპერაციო საგადასახადო ვალდებულება	1	2
სულ არაფინანსური ვალდებულებები	1,323	1,171
სხვა ვალდებულებები	16,906	16,895

13. ვალდებულებები ბანკებსა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე

	2024	2023
მიმდინარე ანგარიშები	294	286
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	294	286

2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიმდინარე ანგარიშები მოიცავდა ვეტებე ჯგუფში შემავალი კომპანიებისაგან მიღებულ თანხებს.

14. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

	2024	2023
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/მოთხოვნამდე ანგარიშები	3,303	3,495
ვადიანი ანაზრები	609	563
სულ ვალდებულებები ფიზიკური პირების წინაშე	3,912	4,058
იურიდიული პირები		
მიმდინარე/საანგარიშსწორებო ანგარიშები	8,664	10,085
ვადიანი ანაზრები	386	2,833
სულ ვალდებულებები იურიდიული პირების წინაშე	9,050	12,918
სულ ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	12,962	16,976

(ათას ლარში)

14. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე (გაგრძელება)

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით შემდეგია:

	2024	2023
ვაჭრობა და მომსახურება	8,764	12,582
ფიზიკური პირები	3,920	4,058
უძრავი ქონების მშენებლობა	127	138
წარმოება	52	52
ფინანსური	45	45
სოფლის მეურნეობა	12	53
ენერგეტიკა	9	10
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	7	6
განათლება	6	6
სხვა	20	26
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	12,962	16,976

15. კაპიტალი**განთავსებული კაპიტალი**

ნებადართული და მთლიანად განაღდებული ჩვეულებრივი აქციების მოძრაობა ასეთია:

	ნებადართული აქციების რაოდენობა	მთლიანად განაღდებული აქციების რაოდენობა	ნომინალური ღირებულება, ლარი
2023 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008
2024 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008

ბანკის განთავსებული კაპიტალში აქციონერთა მიერ შენატანი ხორციელდებოდა ლარში, შესაბამისად, კაპიტალი უნდა განაწილდეს დივიდენდის ან სხვა სახით მხოლოდ ლარში.

უვადო სუბორდინირებული სესხი

2016 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 300 მილიონი რუბლის (13,098 ლარი) უვადო სუბორდინირებული სესხი. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვადო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 7,622 ლარი (2023 წ.: 8,975 ლარი). 2024 და 2023 წლის განმავლობაში ბანკს არ განუხორციელებია პროცენტის დაფარვა. უვადო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი მოიცავს რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს +2.5%. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე კრედიტორისთვის შეტყობინების გაგზავნით.

2021 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 1,400 მილიონი რუბლის (58,780 ლარი) უვადო სუბორდინირებული სესხი. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვადო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 35,567 ლარი (2023 წ.: 41,882 ლარი). 2024 და 2023 წლის განმავლობაში ბანკს არ განუხორციელებია პროცენტის დაფარვა. უვადო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი მოიცავს რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს +5.89%. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე კრედიტორისთვის შეტყობინების გაგზავნით.

თუ ბანკის ჩვეულებრივი პირველადი კაპიტალის (CET1) კოეფიციენტი შემცირდებოდა ხელშეკრულებათა მიტითებულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით, პირობითი სუბორდინირებული სესხი საპროცენტო გადახდებით უნდა ჩამოიწეროს ჩვეულებრივი პირველი რიგის კაპიტალის მოთხოვნის აღდგენისთვის საჭირო ოდენობით, რომელიც ხელშეკრულებაშია მითითებული.

(ათას ლარში)

15. კაპიტალი (გაგრძელება)**დივიდენდები**

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილება შეიძლება გამოცხადდეს ბანკის აქციონერებისთვის წმინდა მოგებიდან, რომელიც მოცემულია ბანკის მიერ სეზ-ის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში. სეზ-ი უნდა იყოს ინფორმირებული დივიდენდების გამოცხადების შესახებ. იმ შემთხვევაში თუ კომერციული ბანკი არღვევს სეზ-ის სარეგულაციო მოთხოვნებს, მას აქვს უფლება შეაჩეროს ან აკრძალოს დივიდენდების გაცემა.

მოქმედი სანქციების გამო ბანკს შეზღუდული აქვს დივიდენდების გაცემა, შესაბამისად 2024 და 2023 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა.

16. პირობითი ვალდებულებები**საოპერაციო გარემო**

2024 წელს საქართველოს ეკონომიკური აქტივობა კვლავ მტკიცე იყო, თუმცა ზრდის ტემპი შედარებით შემცირდა. ამასთან, რეალური მშპ 5.2%-ით გაიზარდა, რაც ერთგვარი კორექციაა ბოლო წლების მაღალი ზრდის ფონზე. ბიუჯეტის დეფიციტი 2024 წელს მშპ-ის 2.9%-მდე შემცირდა, რაც ხაზს უსვამს ქვეყნის ფინანსურ სტაბილურობას.

2024 წელს საგარეო სექტორში კვლავ გაუარესდა მდგომარეობა, რასაც მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური კრიზისებისა და საერთაშორისო სასაქონლო ფასების დაცემამ ხელი შეუწყო. კერძოდ, აშშ დოლარში დენომინირებული ექსპორტისა და იმპორტის ზრდა 2024 წელს 7.5%-მდე და 11.3%-მდე შემცირდა. მიუხედავად ამისა, ადგილობრივი წარმოების ექსპორტი კვლავ ჰყავდა პოზიტიური დინამიკა, განსაკუთრებით ტექნოლოგიურ პროდუქტებსა და სერვისებში. რეექსპორტის მაჩვენებლები კვლავ მაღალი დარჩა. ქართულ ექსპორტში კვლავ საგრძნობლად გაიზარდა საინფორმაციო ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული სერვისების წილი, რაც ყურდნობა რეგიონში მიგრანტების რაოდენობის ზრდასა და საერთაშორისო ბაზრებზე კონკურენტუნარიანობის გაძლიერებას.

2024 წელს სტაბილურმა ლარმა და საერთაშორისო ბაზრებიდან ეფექტის გადმოცემამ გამოიწვია სამომხმარებლო ფასების ინფლაციის მნიშვნელოვანი შემცირება. წლის ბოლოს, 2024 წლის დეკემბერში, ინფლაცია 2023 წლის დეკემბრის 0.4%-თან შედარებით კიდევ უფრო შემცირდა და 0.2%-ის დონემდე ჩამოსულა. ადგილობრივად წარმოებული საქონლისა და მომსახურების ფასები მაინც რჩებოდა სტაბილური, ხოლო სამიზნე მაჩვენებელს მცირე სხვაობით მიუახლოვდა. დაბალი ინფლაციის ფონზე, საქართველოს ეროვნული ბანკი აგრძელებდა მონეტარული პოლიტიკის რეფორმირებას და განაკვეთს 100 საბაზისო პუნქტით შეამცირა, რაც 8.4%-ით განისაზღვრა.

2024 წლის დეკემბრის ბოლოს, აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი 2.70 ლარი იყო, რაც თითქმის უცვლელი დარჩა 2023 წლის დეკემბრის 2.69-იან ნიშნულთან. წლის განმავლობაში, ცენტრალურმა ბანკმა 1,230 მილიონი აშშ დოლარი იყიდა და 145 მილიონი აშშ დოლარი გაყიდა. საბანკო სექტორი, რომელიც განაგრძობდა საქართველოს ეკონომიკის დაფინანსებას, კვლავ ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა და უზრუნველყოფდა ეკონომიკური აქტივობის სტაბილურობას.

იურიდიული

დროადადრო, ჩვეული საქმიანობის პირობებში ბანკის წინააღმდეგ ხდება სარჩელის აღძვრა. საანგარიშგებო თარიღში ბანკს მიღებული ჰქონდა რამდენიმე სასარჩელო მოთხოვნა. ამასთან, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაძლოა მოხდეს რესურსების გადინება, შესაბამისად წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში ამისათვის შესაბამისი რეზერვი არ გამოყოფილა. 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2024	2023
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გაცემული გარანტიები	216	2,874
ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის დაქვითვამდე)	216	2,874
გამოკლებული – გაცემული აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული, აუთვისებელი საკრედიტო ხაზი და გაცემული გარანტიები (მე-15 შენიშვნა)	(47)	(2,465)
პირობითი ფინანსური ვალდებულებები	169	409

(ათას ლარში)

16. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

ვალდებულებები მეტწილად დონე 1-ს განეკუთვნება. წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი მოძრაობები არ მომხდარა.

17. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2024	2023
საკომისიო გარანტიებიდან და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებიდან	33	69
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	1	6
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	-	5
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	34	80
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	(14)	(28)
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	(2)	(1)
სხვა	1	-
საკომისიო ხარჯი	(15)	(29)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	19	51

18. სხვა შემოსავალი

	2024	2023
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	-	1,103
ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის კამპანიაზე დანახარჯების ანაზღაურება	-	688
საკრედიტო ოპერაციებიდან მიღებული ჯარიმები	17	245
ანაზღაურების ვადაზე ადრე გატანის შედეგად მიღებული ჯარიმები	-	35
იურიდიული მოსაკრებლების ანაზღაურება	-	8
სხვა	-	26
სხვა შემოსავალი	17	2,105

(ათას ლარში)

19. პერსონალის და სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2024	2023
ხელფასი	7,372	9,699
ბონუსები და პრემიები	1,873	-
დადგენილი შენატანების საპენსიო ხარჯი	78	109
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	9,323	9,808
საოპერაციო გადასახადები	917	917
ძირითადი საშუალებების რემონტი და ტექმომსახურება	424	393
საოფისე მარაგები	394	304
კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ტექმომსახურება	378	992
კომუნალური მომსახურებები	375	514
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურება	236	214
უსაფრთხოების ზომები	222	261
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია (მე-13 შენიშვნა)	213	1,885
კომუნიკაცია	165	195
პროფესიული მომსახურების ხარჯები	118	206
ძირითადი საშუალებების გაუფასურება	94	-
წარმომადგენლობითი ხარჯები	78	99
დაზღვევა	73	77
სამივლინებო და დაკავშირებული ხარჯები	51	78
არამატერიალური აქტივების გაუფასურება	-	16,172
განთავსება და იჯარა	-	3
სხვა	66	450
სხვა საოპერაციო ხარჯები	3,804	22,760

აუდიტორის ანაზღაურება

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2024 წლისთვის მოიცავს 100 ლარს (დღგ-ის ჩათვლით). ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2023 წლისთვის მოიცავდა შემდეგს (დღგ-ის გარეშე) 130 ლარს.

20. რისკის მართვა

რისკი წარმოადგენს საბანკო საქმიანობების შემადგენელ ნაწილს და ის იმართება იდენტიფიკაციის, შეფასების, მონიტორინგის, რისკების კონტროლის და რისკის მართვის სხვა საშუალებების გრძელვადიანი პროცესების მეშვეობით. ბანკის რისკის პოზიცია მოიცავს საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო და საოპერაციო რისკებს.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიც არის გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო რისკების მართვა და ზედამხედველობა ასევე ახორციელებს ბანკის დამოუკიდებელი ორგანოების მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ყოველკვარტალურად განიხილავს რისკებისა და კაპიტალის ადეკვატურობის ანგარიშს დადგენილი ფორმით.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

დირექტორატი

დირექტორატი პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო პროცესის ხელმძღვანელობაზე ბანკში. დირექტორატი სრულად არის პასუხისმგებელი რისკის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვა-დამტკიცებაზე.

რისკების მართვის სტრუქტურა

რისკების მართვის სტრუქტურა (რისკის დეპარტამენტი) პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული პროცედურების დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე რისკების კონტროლის პროცესის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით.

კომპლენს რისკების მართვა

რისკების კომპლენს სტრუქტურა ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის პროცედურების შესაბამისობას რისკების პრინციპებთან, პოლიტიკასთან და ლიმიტებთან. თითოეულ ბიზნეს ბანკს აქვს დეცენტრალიზებული სტრუქტურული ერთეული, რომელიც პასუხისმგებელია რისკების დამოუკიდებელ კონტროლზე, მათ შორის ლიმიტების დარღვევის რისკის მართვაზე და ახალი პროდუქციისა თუ ტრანზაქციის რისკების შეფასებაზე. აღნიშნული დეპარტამენტი ასევე უზრუნველყოფს რისკების სრულყოფილ ასახვას რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემებში.

ხაზინა

ბანკის ხაზინა პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვაზე. ასევე, ხაზინის ძირითად მოვალეობას წარმოადგენს ბანკის დაფინანსებისა და ლიკვიდურობის რისკის მართვა.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს ყოველწლიურად მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და შედეგებსა და რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის მეშვეობით მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ბანკი რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ ფაქტობრივ ზარალს. მოდელები იყენებენ ისტორიული გამოცდილებიდან გამომდინარე ალბათობას, რომელიც კორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გათვალისწინებით. ბანკი განიხილავს ყველაზე პესიმისტური სცენარის შესაძლო შედეგებსაც, რაც შეიძლება განვითარდეს ისეთ უკიდურეს პირობებში, რომელთა დადგომაც ჩვეულებრივ ნაკლებად სავარაუდოა.

სხვადასხვა ბიზნეს განყოფილებიდან მიღებული ინფორმაციის შემოწმება და დამუშავება ხდება იმისათვის, რომ მოხდეს რისკების აღმოჩენა, ანალიზი და კონტროლი ადრეულ სტადიაზე. ეს ინფორმაცია წარედგინება დირექტორთა საბჭოს თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკს, საკრედიტო საპროგნოზო მაჩვენებლებს, ლიკვიდობის კოეფიციენტებსა და რისკის სტრუქტურაში ცვლილებებს. ყოველთვიურად მზადდება დეტალური ანგარიში, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას დარგის, მომხმარებლის და გეოგრაფიული რისკების შესახებ. რისკების მართვის განყოფილება ყოველთვიურად აფასებს სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ადეკვატურობას.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის მიტიგაცია

რისკების მართვის ფარგლებში, ბანკი იყენებს სხვადასხვა შემამსუბუქებელ ინსტრუმენტს რისკების შესარბილებლად, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის გამოყენების ჩათვლით საკრედიტო რისკების შესამცირებლად (დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ ქვემოთ).

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა მომხმარებლებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკები

ბანკი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ამ თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება შესაბამისი ხელშეკრულების პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება, ურთიერთგაქვითვის და უზრუნველყოფის ხელშეკრულებებით ამ რისკების შემცირების ეფექტამდე.

თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად.

გაუფასურების შეფასება

ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიხედვით მიხედვით განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

- PD დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
- EAD დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.
- LGD დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკს აქვს პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 დონეებად და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- დონე 1: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი დონის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე დონიდან.
- დონე 2: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე დონის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე დონიდან.
- მეორე დონეზე გადასვლის მნიშვნელოვანი კრიტერიუმები: საანგარიშგებო თარიღში ბანკის სესხის ძირითადი თანხის და/ან პროცენტის ვალდებულების ვადაგადაცილებული თანხა, ასევე სხვა სახელშეკრულებო ვალდებულებები ნებისმიერ კონტრაქტის ინსტრუმენტზე, რომლებსაც აქვთ 31-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება; შიდა რეიტინგის 5-ზე მეტი ნიშნულით კლება A-რეიტინგისთვის, 4 ნიშნულზე მეტი კლება B-რეიტინგისთვის და 3 ნიშნულზე მეტი კლება სხვა რეიტინგებისთვის ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ; კონტრაქტის ნებისმიერ ინსტრუმენტს აქვს პოტენციური პრობლემის ტრანზაქციის სტატუსი.
- დონე 3: მე-3 დონეზე გადასვლის კრიტერიუმები მოიცავს საკრედიტო გაუფასურების განმსაზღვრელ კრიტერიუმებს, რომლებიც ბანკის მეთოდოლოგიით დეფოლტის მაჩვენებლების ეკვივალენტია. ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
- შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების (POCI): შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის (POCI), საკრედიტო რისკზე მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებაში უნდა გათვალისწინდეს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი თავდაპირველი აღიარების თარიღში; ამგვარი ინსტრუმენტებისთვის გაუფასურების რეზერვები არ შექმნილა. თანმიმდევრულ საანგარიშგებო თარიღებში გაუფასურების რეზერვების დაანგარიშება საკრედიტო ზარალის მხოლოდ სიცოცხლის მანძილზე დაგროვილი მოძრაობების შეფასებას მოითხოვს.

დეფოლტის და გაჯანსაღების განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს დეფოლტად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 დონეზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დაგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ამასთან, კორპორაციული მსესხებულებისთვის დეფოლტის შემდეგი ფაქტორები არსებობს: დეფოლტის რესტრუქტურისაცია, გარიგებების ჩამოწერა ან გაყიდვა, კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია, პრობლემური სესხები. ბანკი მოთხოვნებს ბანკების მიმართ მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

კომპრეზაგენტის დეფოლტის ხარისხობრივი შეფასების პროცესის ფარგლებში, ბანკი განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევებს, რომლებიც შეიძლება უთითებდეს სასესხო ვალდებულებების ნაკლებად სავარაუდო შესრულებაზე და შეესაბამებოდეს დეფოლტის წარმოქმნის რისკს.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სხვა ფინანსური აქტივები ავტომატურად განეკუთვნება მესამე დონეს, როდესაც მსესხებელი 14 დღით დააგვიანებს გადახდას ხელშეკრულების საფუძველზე. იმის თვისებრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი, რაც მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მსესხებლის გარე რეიტინგი, რომელიც დეფოლტზე მიუთითებს;
- ▶ კონტრაქტის გაკონტრირება ან ლიკვიდაცია;
- ▶ მომხმარებლის ლიცენზიის გამოთხოვნა.

როდესაც კრედიტორის სასესხო ვალდებულებების რესტრუქტურირება ხდება თავდაპირველი სესხის (90-ზე მეტ დღიანი ვადაგადაცილება) ახალი სესხით განსხვავებული ეკონომიკური პირობებით (ხშირად სესხის ჩანაცვლებად მოხსენიებული), ბანკის პოლიტიკა განსაზღვრავს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი ჩაითვალოს „გაჯანსაღებულად“, როდესაც ზემოთ ჩამოთვლილი დეფოლტის კრიტერიუმებიდან არცერთს არ ექნება ადგილი სულ მცირე ექვსი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში, საანგარიშგებო თარიღამდე. მოცემული პირობის დაკმაყოფილებისას, ახალი სესხი რეკლასიფიცირდება მე-3 დონიდან მე-2-ში. იმ შემთხვევაში, თუ თავდაპირველი რესტრუქტურირებული სესხი 90 დღეზე ნაკლები პერიოდით იქნება ვადაგადაცილებული, ექვსთვიანი გამოსაცემი პერიოდის გასვლის შემდეგ ახალი სესხი მე-2 დონიდან პირველში რეკლასიფიცირდება.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ბანკის დამოუკიდებელი საკრედიტო რისკის ერთეული ამუშავებს მის შიდა რეიტინგის მოდელს. ბანკი მართავს ინდივიდუალურ მოდელს მისი წამყვანი პორტფელისთვის, რომელშიც მათ მომხმარებლებს ენიჭებათ რეიტინგი 1-დან 13 -მდე (A1, A2, A3, B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3, E (დეფოლტი)). მოდელი მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე - რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა გავლენა ჰქონდეს მსესხებლის ქცევაზე. პრაქტიკულობიდან გამომდინარე, მოდელი ასევე ეფუძნება ინფორმაციას საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოების მონაცემებზე. დეფოლტის ალბათობები (PD) მოიცავს საპროგნოზო ინფორმაციას და ფასს (IFRS) 9-ის რისკების კლასიფიკაციის დონეებს. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

დეფოლტის ალბათობა საცალო პორტფელისთვის განისაზღვრება შიდა სტატისტიკური მონაცემებით. ერთი წლის დეფოლტის ალბათობა ფასდება სეგმენტების დონეზე. ინსტრუმენტები თითოეულ სეგმენტში ვადაგადაცილებული დღეების ჯგუფებად იყოფა (ჯგუფი 1 - ვადაგადაცილების გარეშე, ჯგუფი 2 - ერთიდან 30 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 3 - 31-დან 60 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 4 - 61-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 5 - 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება). ერთწლიანი დეფოლტის ალბათობის დაანგარიშება მსაჭიროებს თავდაპირველი გადასვლის მატრიცის შეფასებას. ამ მიზნით, ანალიზი ტარდება სასესხო პორტფელის თანმიმდევრულ ერთთვიან პერიოდებზე გამოცდილების საფუძველზე (გამოიყენება ყველა ხელმისაწვდომი ერთგვაროვანი სტატისტიკური მონაცემი, 10 წლამდე შეზღუდული დროითი ჰორიზონტით). შედეგად მიღებული მატრიცის ბოლო სვეტი წარმოადგენს საშუალო ერთწლიანი TTC დეფოლტის ალბათობას. საშემოსავლო გადასახადის დეფოლტის ერთწლიანი ალბათობის განსაზღვრისთვის, ამ სეგმენტისთვის მაკროეკონომიკური პროგნოზების გათვალისწინებით, PD TTC ვექტორის თითოეული ელემენტი PD TTC ერგება დაკალიბრების კოეფიციენტს.

სახაზინო და ბანკთაშორის ურთიერთობები

ბანკის სახაზინო და ბანკთაშორის ურთიერთობები და კონტრაქტები მოიცავს ფინანსური მომსახურების ინსტიტუტებს და ბანკებს. ამ ურთიერთობებისთვის, ბანკის საკრედიტო რისკის ერთეულები ანალიზს უკეთებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორც არის ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები (მაგ. გარე რეიტინგები) და ბანკი შიდა რეიტინგს ანიჭებს ვადაგადაცილებული დღეების საფუძველზე, როგორც ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კორპორაციული სესხები და სესხები მცირე ბიზნესისთვის

კორპორაციული სესხებისთვის, ბანკის სპეციალიზებული საკრედიტო რისკის თანამშრომლები ახდენენ მსესხებლების შეფასებას. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება საკრედიტო რეიტინგის მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას ითვალისწინებს, ბანკის სარეიტინგო მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

რეიტინგის განსაზღვრის ტექნიკების კომპლექსურობა და დეტალიზაცია განსხვავდება ბანკის რისკზე დაქვემდებარების და მომხმარებლის კომპლექსურობისა და ზომის გათვალისწინებით. მცირე ბიზნესისთვის რამდენიმე ნაკლებად კომპლექსური სესხის რეიტინგის განსაზღვრა ხდება ბანკის საცალო პროდუქტების მოდელების გამოყენებით.

სამომხმარებლო სესხები და საცხოვრებელი ბინების იპოთეკები

სამომხმარებლო სესხი მოიცავს პერსონალურ სესხებს უზრუნველყოფის გარეშე, საკრედიტო ბარათებს და ოვერდრაფტებს. საცხოვრებელი სახლის იპოთეკასთან ერთად, ამ პროდუქტების და ასევე მცირე ბიზნესის სესხების ნაკლებ კომპლექსური რეიტინგები განისაზღვრება მაჩვენებლების ავტომატური სისტემით, რომელიც, უპირატესად, ვადაგადაცდილებული დღეების რაოდენობას ეფუძნება.

ბანკის სამომხმარებლო სესხების შიდა საკრედიტო რეიტინგები მოიცავს შემდეგს:

შიდა რეიტინგის ქულა (ციფრებში)	საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოს (ფიჭის) რეიტინგი	შიდა რეიტინგის აღწერა	არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
1-2	„BB“-დან „BBB“-მდე	მაღალი შეფასება	0-2%
3	B+		
4	B	სტანდარტული შეფასება	2-15%
5-6	B-		
7-9	CCC/C	სტანდარტულზე დაბალი	
10-11	CCC/C	შეფასება	16-100%
12-13	D	გაუფასურებული	100%

მოთხოვნები დეფოლტის ქვეშ

მოთხოვნები დეფოლტის ქვეშ (EAD) წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს კლიენტის უნარს გაზარდოს კრედიტის ოდენობა სანამ დეფოლტი გახდება და ასევე პოტენციურად ვადაზე ადრე დაფარვას. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი დონის სესხისთვის, ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 დონეების და POCI ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში.

ბანკმა განსაზღვრა დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანებები რისკის შესაძლო შედეგების დიაპაზონის მოდელირების გზით, დროის სხვადასხვა მომენტში, რომელიც მრავალჯერად სცენარს შეესაბამება. ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში დეფოლტის ალბათობები შემდეგ განეკუთვნება თითოეულ ეკონომიკურ სცენარს, ბანკის მოდელის შედეგების საფუძველზე.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების მიდგომას, რომელიც უკავშირდება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების (LGD) კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ახდენს მისი საცალო საკრედიტო პროდუქტების უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე სეგმენტირებას, იმ მნიშვნელოვანი მახასიათებლების საფუძველზე, რომლებიც შეესაბამება მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასებას. გამოყენებული მონაცემები ეფუძნება ზარალის შესახებ მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს და ისინი მოიცავენ გარიგების მახასიათებლების უფრო ფართო ნაკრებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის საგნების უფრო ფართო დიაპაზონი), ასევე ნასესხებ მახასიათებლებს.

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთები ფასდება პირველი, მეორე და მესამე დონეებისათვის და თითოეული აქტივის კლასის შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული სეგმენტისთვის. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთების ამოსავალი მონაცემები ფასდება და, შესაძლებლობის შემთხვევაში, დაკალიბრდება სესხის დაბრუნების მიმდინარე მაჩვენებლების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით შეფასების გზით. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ბანკი მიმართავს შეფასების თვისებრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორც არის, მაგალითად, მომხმარებლის/ობიექტის შეყვანა საყურადღებო სიაში, ან ანგარიშის რესტრუქტურირება საკრედიტო მოვლენის გამო. კონკრეტულ შემთხვევებში, ბანკმა შესაძლოა ასევე მიიჩნიოს, რომ ზემოთ, თავში „დეფოლტის განმარტება“ განხილული მოვლენები დეფოლტთან მიმართებაში საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვან ზრდას წარმოადგენს. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ბანკი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში საწყისი აღიარების შემდეგ.

ინდივიდუალური და კოლექტიური საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

გადაწყვეტილება ინსტრუმენტის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასების შესახებ მიიღება ექსპერტის განსჯის შესაბამისად, რაც, სხვა მრავალ საკითხთან ერთად ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ მსესხებლის ყველა კრედიტის ოდენობა მიწიუმ აღემატება 200 ათ. ლარს;
- ▶ მე-3 დონის ყველა აქტივი, ფინანსური აქტივის კლასის მიუხედავად;
- ▶ მე-2 და მე-3 დონის კორპორაციული სასესხო პორტფელი;
- ▶ მცირე ბიზნესის სესხების პორტფელის კრედიტის მსხვილი ან უნიკალური ოდენობა;
- ▶ სახაზინო და ბანკთაშორის ურთიერთობები (როგორც არის, მოთხოვნები ბანკების მიმართ, ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით/სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული);
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ იქნას შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურირების შემდეგ.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

აქტივების კლასები ბანკის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მცირე ბიზნესისთვის საბანკო სესხების უფრო მცირე და გრანულარული ნაშთები;
- ▶ 1-ლი და მე-2 დონის საცალო იპოთეკური და სამომხმარებლო სესხები და 1-ლი დონის კორპორაციული სესხის პორტფელი;
- ▶ შეძენილი შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული კრედიტის ოდენობა (POCI), რომელიც იმართება კოლექტიურ საფუძველზე.

ბანკი ამ კრედიტებს უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზედ აჯგუფებს, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე, როგორც არის, მაგალითად შიდა შეფასება, ვადაგადაცილების კალათა, პროდუქტის ტიპი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი ან მსესხებლის ინდუსტრია.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს საპროგნოზო წლების ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას. ამგვარი პროგნოზები ხელმძღვანელობის განსჯის საგანია და ეს განსჯა შესაძლოა იყოს შეფასებასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების წყარო, რომლებიც დგანან მომავალ პერიოდებში საბალანსო ღირებულების არსებითი კორექტირების მნიშვნელოვანი რისკის წინაშე. საპროგნოზო ელემენტების გამოყენება ასახავს ბანკის ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მოლოდინებს და მოიცავს სცენარების (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური) შექმნას, მათ შორის თითოეული სცენარის ალბათობის შეფასების ჩათვლით. მრავალი სცენარის მიზანია დაშვებების არა წრფივი გავლენის მოდელის შექმნა მაკროეკონომიკური ფაქტორების შესახებ, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით, განისაზღვრება დეფოლტის ალბათობაზე მოქმედი მაკროეკონომიკური ფაქტორები საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიან სასესხო პორტფელში ვადაგადაცილებული სესხების აგრეგირებული წილის დონეზე (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად).

საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინებისას დგინდება ფუნქციონალური ურთიერობა საკრედიტო რისკსა და მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის. ცვლადი მონაცემები მოიცავს საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიანი სასესხო პორტფელში (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად) ვადაგადაცილებული სესხების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ წილებს (ან მათ შესაძლო ტრანსფორმაციას, მათ შორის აბსოლუტურ ცვლილებებს და დაკავშირებულ შემოსულობებს). ახსნა-განმარტებითი ცვლადი მონაცემები მოიცავს მაკროეკონომიკური ფაქტორების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ მაჩვენებლებს: მშპ-ს ზრდის განაკვეთის ლოგარითმებს და ექსპორტის ზრდაში აბსოლუტური ცვლილების t-2 ჩამორჩენას (განსახილველი პერიოდის განმავლობაში) და ასევე დეფოლტის ალბათობების ეფექტს.

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას ბანკი ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდის განაკვეთი;
- ▶ უმუშევრობის დონე.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგებით იმართება, რომლებიც ზემოთ არის აღწერილი. ქვემოთ მოცემული ცხრილი უჩვენებს კრედიტის ხარისხს აქტივის კლასის მიხედვით, სასესხო ხაზებისთვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ბანკის საკრედიტო რეიტინგის სისტემის საფუძველზე 2024 წლის და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	შენიშვნები	დონეები	მაღალი შეფასება 2024	სტანდარ- ტული შეფასება 2024	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება 2024	გაუფასურე- ბული 2024	სულ 2024
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	დონე 1	6,709	-	-	-	6,709
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		დონე 1	119	-	-	-	119
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	დონე 1	51,667	-	-	-	51,667
		დონე 2	-	21,972	-	-	21,972
- კორპორაციული სესხები		დონე 3	-	-	-	109,452	109,452
		დონე 1	-	-	-	-	-
		დონე 2	-	-	-	-	-
- სესხი მცირე ბიზნესისთვის		დონე 3	-	-	-	4,291	4,291
		დონე 1	216	-	-	-	216
		დონე 2	-	-	-	-	-
- სამომხმარებლო სესხები		დონე 3	-	-	-	273	273
		დონე 1	6,972	-	-	-	6,972
		დონე 3	-	-	-	139	139
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7						
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		დონე 1	54	-	-	-	54
ფინანსური გარანტიები	19	დონე 1	216	-	-	-	216
		დონე 1	14,343	-	-	-	14,343
სხვა აქტივები	13	დონე 3	-	-	-	2,787	2,787
სულ			80,296	21,972	-	116,942	219,210

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	შენიშვნები	დონეები	მაღალი შეფასება 2023	სტანდარ- ტული შეფასება 2023	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება 2023	გაუფასურე- ბული 2023	სულ 2023
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	დონე 1	6,583	-	-	-	6,583
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		დონე 1	114	-	-	-	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6						
- კორპორაციული სესხები		დონე 1	78,356	-	-	-	78,356
		დონე 2	-	41,567	27,572	-	69,139
		დონე 3	-	-	-	49,266	49,266
- სესხი მცირე ბიზნესისთვის		დონე 1	4	-	-	-	4
		დონე 2	-	10	-	-	10
		დონე 3	-	-	-	3,976	3,976
- სამომხმარებლო სესხები		დონე 1	443	-	-	-	443
		დონე 2	-	19	-	-	19
		დონე 3	-	-	-	358	358
- იპოთეკური სესხები		დონე 1	8,332	-	-	-	8,332
		დონე 2	-	326	-	-	326
		დონე 3	-	-	-	183	183
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	7	დონე 1	5,491	-	-	-	5,491
ფინანსური გარანტიები	19	დონე 1	2,754	-	-	-	2,754
		დონე 2	-	120	-	-	120
სხვა აქტივები	13	დონე 1	13,448	-	-	-	13,448
		დონე 3	-	-	-	2,670	2,670
სულ			115,525	42,042	27,572	56,453	241,592

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ბანკის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები მუდმივ შეფასებას და განახლებას ექვემდებარება.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის სესხი მიიჩნევა ვადაგადაცილებულად, თუ საანგარიშგებო თარიღისთვის მსესხებელს არ ექნება განხორციელებული საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არცერთი გადახდა. ასეთ შემთხვევაში შესაბამისი საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად მსესხებლისგან მისაღები მთლიანი თანხა, დარიცხული პროცენტისა და საკომისიოს ჩათვლით, ვადაგადაცილებულად უნდა აღიარდეს.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების გაუფასურება კოლექტიურად შეფასდა. საკრედიტო პორტფელის სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-6 შენიშვნაში.

საბალანსო ღირებულება ფინანსური აქტივების კლასის მიხედვით, რომელთა პირობები ხელახლა შეთანხმდა

ქვემოთ ცხრილში ასახულია ისეთი (რესტრუქტურირებული და რეფინანსირებული) ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კლასების მიხედვით, რომელთა პირობებიც გადაისინჯა:

	2024	2023
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		
სამომხმარებლო სესხები	493	379
კორპორაციული სესხები	55,808	47,706
სულ	56,301	48,085

ინდივიდუალურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხორციელდება ფულის დროითი ღირებულების, ასევე განვლილი მიმდინარე და საპროგნოზო ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით, რომლებიც გონივრულ ფარგლებშია ხელმისაწვდომი. თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტის ანარიცხის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებისას, განისაზღვრება სესხის დასაფარად საჭირო ფულადი ნაკადების შემოძინების შესაძლო სცენარები. ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებული თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ანარიცხები დაანგარიშდება მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამისი სცენარის ალბათობით შეწონილ დღევანდელ ღირებულებას შორის სხვაობის სახით. ფულადი ნაკადების სცენარები ეფუძნება სესხის დაფარვის სტრატეგიების საფუძველზე, რომლებიც გამოიყენება/რომელთა გამოყენებაც იგეგმება/რომელიც შესაძლოა გამოყენებულ იქნას მსესხებელთან მიმართებაში. სცენარების ალბათობები, ფულადი სახსრების შემოძინების თანხები და ვადები განისაზღვრება ექსპერტთა განსჯით.

კოლექტიურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადების სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD); და
- ▶ დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება (EAD).

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პირველ დონეზე არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. მე-2 და მე-3 დონეებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება შემდეგი აქტივებისთვის:

- ▶ კორპორაციული მომხმარებლები;
- ▶ მცირე და საშუალო საწარმოები;
- ▶ მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ;
- ▶ გარანტიების და აკრედიტივები;
- ▶ ფასიანი ქაღალდების პორტფელი;
- ▶ ფიზიკური პირები (პროდუქტების მიხედვით).

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2024				2023			
	საქართველო	OECD	დსთ და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნები	სულ	საქართველო	OECD	დსთ და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	170,288	6,705	3	176,996	146,554	6,580	3	153,137
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	-	119	-	119	-	114	-	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	166,016	-	5,694	171,710	190,645	-	5,881	196,526
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	54	-	-	54	54	-	-	54
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით	54	-	-	54	54	-	-	54
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	7,774	183	6,107	14,064	8,408	221	7,395	16,024
	344,132	7,007	11,804	362,943	345,661	6,915	13,279	365,855
ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	-	-	294	294	-	-	286	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	12,962	-	-	12,962	16,827	-	149	16,976
სუბორდინირებული სესხი	-	-	89,812	89,812	-	-	95,901	95,901
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	15,582	15,582	-	-	15,724	15,724
	12,962	-	105,688	118,650	16,827	-	112,060	128,887
წმინდა აქტივები/(ვალდებულებები)	331,170	7,007	(93,884)	244,293	328,834	6,915	(98,781)	236,968

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია თითოეული ტიპის უზრუნველყოფის საგნის მიღებისა და შეფასების სახელმძღვანელო პრინციპები. ხელმძღვანელობა ამოწმებს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას და შეუძლია მოითხოვოს დამატებითი უზრუნველყოფა საბაზისო ხელშეკრულების მიხედვით. ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. შემოსულობა გამოიყენება აღნაშენებული მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად.

კრედიტის უზრუნველყოფის მისაღები ფორმების სია პერიოდულად გადაისინჯება. ბანკს კრედიტის უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის ჩამოყალიბებული აქვს მოთხოვნები. დაგირავებული ქონების ღირებულება განისაზღვრება საბაზრო ფასის საფუძველზე, ლიკვიდობის მარჯის გათვალისწინებით.

უზრუნველყოფა გამოიყენება შეთავაზებული კრედიტის თანხის გასაზრდელად და არა კრედიტის დამტკიცების ერთდერთ მიზეზად. როდესაც ხდება უზრუნველყოფის საგნის მიღება, საჭიროა საკრედიტო განაცხადის ფორმაში ყველა დეტალის, მათ შორის უზრუნველყოფის ტიპის, ღირებულების და მისი გადამოწმების სიხშირის ასახვა. თუ შესაძლებელია, ბანკის წარმომადგენელმა უნდა განახორციელოს უზრუნველყოფის საგნის ფიზიკური არსებობის ინსპექტირება.

ბანკი დაგირავებული ქონების სამართლიან ღირებულებას ხელახლა აფასებს უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის დადგენილი სიხშირით და საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვს დამატებით გირაოს ან კრედიტის უზრუნველყოფის სხვა მისაღებ ფორმებს.

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ბანკის ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, რომლის უზრუნველყოფითაც საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია სებ-იდან სახსრების მოზიდვა. ბანკი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდობის მიზნით.

ლიკვიდობის პოზიციას ბანკი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდობის კოეფიციენტების მიხედვით.

ამ მოთხოვნის თანახმად, ბანკებმა უნდა იქონიონ ლიკვიდური აქტივები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებენ თავიანთი ლიკვიდობის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მომდევნო 30 კალენდარული დღის განმავლობაში. 2024 წლის და 2023 წლის 31 დეკემბრისათვის კოეფიციენტები შემდეგი მნიშვნელობებით აღირიცხებოდა:

ბანკები ვალდებული არიან, რომ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეინარჩუნონ მინიმუმ 100%-ის, 75%-ისა და 100%-ის დონეზე უცხოურ ვალუტაში, ეროვნულ ვალუტაში, და ჯამში, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

	2024	2023
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	603%	417%
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ეროვნულ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	1,306%	1,030%
სულ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	849%	631%

2019 წლის 1 სექტემბრიდან სებ-მა დამატებით შემოიღო წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (წსდ) მინიმალური მოთხოვნა საქართველოს კომერციული ბანკებისთვის, რომელიც სულ მცირე 100% უნდა იყოს. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის ფაქტობრივი მაჩვენებელი ბანკისთვის 162%-ს (2023 წ.: 152% შეადგენდა).

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2024 წლისა და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. გადახდები, რომლებზეც შეტყობინების ვალდებულება ვრცელდება, დამუშავდება ისე, თითქოს მათზე შეტყობინება სასწრაფო წესით გაიცა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის ანაბრების ფლობის ისტორიაში.

არაწარმოებული ვალდებულებები

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	294	-	-	-	-	294
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	11,967	286	359	9	356	12,977
სუბორდინირებული სესხი სხვა ფინანსური ვალდებულებები, საიჯარო ვალდებულებების გარდა	-	-	-	-	92,008	92,008
	-	-	-	-	15,583	15,583
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით	12,261	286	359	9	107,947	120,862
გადასახდელი მთლიანი თანხა	12,261	286	359	9	107,947	120,862

არაწარმოებული ვალდებულებები

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	286	-	-	-	-	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	-	-	-	16,976	16,976
სუბორდინირებული სესხი	-	-	-	-	95,901	95,901
სხვა ფინანსური ვალდებულებები, საიჯარო ვალდებულებების გარდა	-	-	-	-	15,724	15,724
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	286	-	-	-	128,601	128,887

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	<i>მოთხოვნამდე ან მაქსიმუმ</i>			<i>6 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
	<i>1 თვე</i>	<i>1-3 თვე</i>	<i>3-6 თვე</i>			
2024	-	-	16	-	200	216
2023	400	138	2,120	-	216	2,874

ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები შესაძლოა მოთხოვნით დაკმაყოფილდეს, თუმცა ლიკვიდობა წარსულში უფრო ხანგრძლივ პერიოდში ხდება.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს განჭვრეტად მომავალში, ხოლო თანხების განადგურების შემთხვევაში კი ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ მოახერხოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია და უზრუნველყოს გადახდა.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების განვლილ სტაბილურობას. მათი ლიკვიდობა განვლილ პერიოდში უფრო ხანგრძლივი პერიოდი მიმდინარეობდა, ვიდრე ზემოთ მოცემულ ცხრილებშია მითითებული.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების მომავალი ფულადი ნაკადები ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიც არის საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსი და კაპიტალის ფასები. უცხოურ ვალუტაში კონცენტრაციის და საპროცენტო განაკვეთის რისკების გარდა, ბანკის წინაშე არ არსებობს რაიმე სახის მნიშვნელოვანი საბაზრო რისკის კონცენტრაცია.

საბაზრო რისკი – სავაჭრო

ბანკი არ ვაჭრობს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით და სხვა ფასიანი ქაღალდებით.

საბაზრო რისკი – არა სავაჭრო

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების ან ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების მომავალ დინამიკაზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა მიუთითებს იმაზე, თუ რა ზეგავლენას ახდენს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე, იმ დაშვებაზე დაყრდნობით, რომ შემოსავლის მრუდი პარალელურად გადაადგილდება.

სავალუტო რისკი

ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელია სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს განაპირობებს ღია პოზიციის უცხოურ ვალუტებში და ბაზარზე სავალუტო განაკვეთების უარყოფითი მოძრაობა, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკის ფინანსურ შედეგებზე. დირექტორთა საბჭოს სეზ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარი გადახდის რისკი წარმოადგენს ბანკის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ბანკის მომხმარებლები ან კონტრაქტები იხდიან, ან გადახდას მოითხოვენ მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

ეფექტი ერთი წლის დაბეგვრამდე მოგებასა და საკუთარ კაპიტალზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე
2024	1,818
2023	2,039

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ ახდენს ყველა საოპერაციო რისკის ელიმინირებას, თუმცა შიდა კონტროლის მოდელის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგით და მათზე რეაგირებით, ბანკი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, შეღწევადობის, ავტორიზაციისა და გადასინჯვის პროცედურებს, თანამშრომლების სპეციალიზებასა და შიდა აუდიტს.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის საოპერაციო დანაკარგებს ადგილი არ ჰქონია (2023: 413,238 ლარი), რაც ძირითადად არის ეროვნული ბანკის ჯარიმები საოპერაციო საქმიანობაში დაშვებული ზოგიერთი სახის შეცდომებთან დაკავშირებით.

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკის დირექტორთა საბჭომ განსაზღვრა პოლიტიკები და პროცედურები სამართლიანი ღირებულების განმეორებით შეფასებისთვის, საინვესტიციო ძირითადი საშუალებისთვის.

ისეთი მნიშვნელოვანი აქტივების შეფასებაში, როგორიც არის საინვესტიციო ძირითადი საშუალებები, გარე შემფასებლები არიან ჩართული. გარე შემფასებლების ჩართულობის შესახებ გადაწყვეტილებას ყოველწლიურად იღებს დირექტორთა საბჭო. შერჩევის კრიტერიუმები მოიცავს ზარის ცოდნას, რეპუტაციას, დამოუკიდებლობას და იმ ფაქტს, დაცულია თუ არა პროფესიული სტანდარტები. დირექტორთა საბჭოს გარე შემფასებლებთან განხილვების შემდეგ, ბანკმა განსაზღვრა რომელი შემფასების მეთოდი და ამოსავალი მონაცემები გამოიყენონ ყოველ შემთხვევაში.

ყოველ საანგარიშგებო თარიღში, დირექტორთა საბჭო აფასებს აქტივების და ვალდებულებების ფასის ცვლილებას, რომლებიც ხელახალ შეფასებას საჭიროებს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. ამ ანალიზის მიზნებისთვის, ხელმძღვანელობა ბანკის გარე შემფასებელთან ერთად ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ მნიშვნელოვან ამოსავალ მონაცემებს, დაანგარიშებებში მოცემული ინფორმაციის ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებთან შეთანხმების გზით.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, ბანკმა აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის მიხედვით. ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივების და ვალდებულებების ან ისეთი აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი, რომელთა სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	54	54
მთლიანი საინვესტიციო ქონება	–	–	28,072	28,072
მიწა	–	–	1,459	1,459
საცხოვრებელი შენობები	–	–	14,667	14,667
არასაცხოვრებელი ქონება	–	–	11,946	11,946
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	34,040	34,040
მიწა	–	–	8,300	8,300
საოფისე შენობები	–	–	25,740	25,740
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	170,288	6,709	–	176,997
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	–	119	–	119
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	171,710	171,710
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	–	294	–	294
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	–	–	12,962	12,962
სუბორდინირებული სესხი	–	89,812	–	89,812

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	54	54
მთლიანი საინვესტიციო ქონება	–	–	29,278	29,278
მიწა	–	–	1,102	1,102
საცხოვრებელი შენობები	–	–	14,225	14,225
არასაცხოვრებელი ქონება	–	–	13,951	13,951
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	34,609	34,609
მიწა	–	–	8,028	8,028
საოფისე შენობები	–	–	26,581	26,581
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	146,554	6,583	–	153,137
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	–	114	–	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	196,526	196,526
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	–	286	–	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	–	–	16,976	16,976
სუბორდინირებული სესხი	–	97,428	–	97,428

2024 წლისა და 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანებს ადგილი არ ჰქონია.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არ აღირიცხება

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებების შედარება, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის ასახული სამართლიანი ღირებულებით. ცხრილი არ მოიცავს ისეთ მუხლებს, რომელთა სამართლიანი ღირებულება მიახლოებულია მის საბალანსო ღირებულებასთან, როგორც არის ლიკვიდური ან მოკლევადიანი (3 თვემდე ვადის ან მცურავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე) ინსტრუმენტები.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

	საბალანსო ღირებულება 2024	სამარ- თლიანი ღირებუ- ლება 2024	არაღიარე- ბული შემოსულობა /(ზარალი) 2024	საბალანსო ღირებუ- ლება 2023	სამარ- თლიანი ღირებუ- ლება 2023	არაღიარე- ბული შემოსულობა /(ზარალი) 2023
ფინანსური აქტივები						
ამორტიზებული ღირებულებით						
შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	176,997	176,997	-	153,137	153,137	-
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	119	119	-	114	114	-
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები	171,710	167,357	(4,353)	196,526	192,949	(3,577)
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	294	294	-	286	286	-
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	12,962	12,962	-	16,976	16,926	50
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	-
სხვა ნასესხები სახსრები	-	-	-	-	-	-
სუბორდინირებული სესხი	89,812	75,784	14,028	97,428	96,009	1,419
მთლიანი, არ აღიარებული ცვლილება არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულებით			9,675			(2,108)

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით ან აქვს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას.

ფიქსირებულგანაკვეთიანი ფინანსური ინსტრუმენტები

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიქსირებულ განაკვეთიანი ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას ბაზრის საპროცენტო განაკვეთების მსგავსი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის შეთავაზებულ მიმდინარე საბაზრო განაკვეთებთან შედარების გზით. ფიქსირებული პროცენტის მქონე ანაზღაურების მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს ფულად ბაზრებზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით, მსგავსი საკრედიტო რისკის და დაფარვის ვადის მქონე სესხებისთვის.

ქვემოთ მოცემულია მეთოდები და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც უკვე აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახული წილობრივი ფასიანი ქაღალდები ფასდება შეფასების მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული ფასიანი ქაღალდები შეფასებულია ისეთი მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც ეყრდნობა ბაზარზე დაკვირვებად მონაცემებს, ზოგ შემთხვევაში კი როგორც დაკვირვებად, ისე არადაკვირვებად მონაცემებს. არაემპირიული მონაცემები მოიცავს ვარაუდს ინვესტირებული საწარმოს სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტირებული საწარმო.

(ათას ლარში)

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია ბაზრის ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და სავალუტო ფორვარდულ ხელშეკრულებებს. ყველაზე ხშირად გამოყენებული შეფასების მეთოდები მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპ მოდელებს, დღევანდელი ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემებს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ძირითადი საშუალებები (შენობა-ნაგებობები და მიწა) და საინვესტიციო ქონება

ქონების საბაზრო ფასი განისაზღვრება ბაზრის მონაცემებზე დაყრდნობით. საბაზრო მიდგომა გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, შემოსავლების მიდგომა გამოიყენება მიღებული შეფასებების დასადასტურებლად, ხოლო დანახარჯების მეთოდი გამოიყენება ქონების ღირებულების განსაზღვრად მაშინ, როდესაც არ არსებობს მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია.

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებისთვის:

	თანა	მნიშვნელოვანი არაემპირიული დიაპაზონი			სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	სამართლიანი ღირებულების ამოსავალი მონაცემების მგრძნობელობა
		შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები	(საშუალო შეწონილი)			
საინვესტიციო ქონება	28,072						
მიწა	1,460	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	39–75 (62) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	111–120,867 (8,523)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 146 ლარით
საცხოვრებელი შენობები	22,326	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	28–4,191 (1,845) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	158–6,811 (1,821)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,233 ლარით
არასაცხოვრებელი ქონება	4,286						
მიწის ნაკვეთი და შენობა-ნაგებობები	30,921	4,286	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	28–4,191 (1,845) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 429 ლარით
მიწა	8,300	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	100–5,988 (2,850) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	500–7,500 (2,033)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 830 ლარით
საოფისე შენობები	22,621	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	1,095–12,069 (3,476) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	12–1,000 (182)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,262 ლარით

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

	თანხა	შეფასების მნიშვნელოვანი დიაპაზონი			სხვა	დიაპაზონი	სამართლიანი
		მეთოდი	არაემპირიული	(საშუალო	მნიშვნელოვანი	(საშუალო	ღირებულების ამოსავალი
			ამოსავალი	შეწონილი)	ინფორმაცია	შეწონილი)	მონაცემების
			მონაცემები				მგრძნობელობა
საინვესტიციო ქონება	29,278						
მიწა	3,046	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.02–451 (45) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	111–120,867 (8,523)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 305 ლარით
საცხოვრებელი შენობები	14,225	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.86–3,025 (534) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	158–6,811 (1,821)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,345 ლარით
არასაცხოვრებელი ქონება	13,951						
	13,951	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	1.62–4,283 (1,204) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	40–13,560 (3,704)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,278 ლარით
მიწის ნაკვეთი და შენობა-ნაგებობება	31,886						
მიწა	7,992	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	93–3,604 (1,848) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	999–2,192 (1,596)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 799 ლარით
საოფისე შენობები	23,894	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	365– 12,141 (2,551) ქართული ლარი	კვადრატული მეტრი	16–4,344 (343)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,389 ლარით

(ათას ლარში)

22. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივები და ვალდებულებები 2024 წლისა და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ დაფარვამდე დარჩენილი ვადის მიხედვით. ბანკის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ 23-ე შენიშვნაში.

საბაზისო გეპის ანალიზის წარდგენისა და ბანკის ლიკვიდობის რისკის მართვის შემდეგი ძირითადი პრინციპები ეფუძნება სებ-ის მეთოდების ერთობლიობას და ბანკის პრაქტიკას:

- ▶ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წარმოადგენს მაღალი ლიკვიდურობის აქტივებს და კლასიფიცირებულია როგორც „მოთხოვნამდე, 1 თვემდე ან ნაკლები“;
- ▶ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ, სხვა აქტივები, ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა ნასესხები სახსრები, სუბორდინირებული ვალი და სხვა ვალდებულებები წარმოდგენილია გასვლების ანალიზის ცხრილში, ხელშეკრულებების მიხედვით დარჩენილი ვადების მიხედვით;
- ▶ მომხმარებელთა ანაბრების დივერსიფიცირება მენაბრეთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით, ხოლო ბანკის გამოცდილება მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და ანაბრები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეპის ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „სტაბილურ ნაწილთან“ დაკავშირებით ვარაუდის საფუძველზე.

	2024						
	მოთხო- ვამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტ	ვადაგა- დაცი- ლებული	დადგენი- ლი ვადის გარეშე
ფინანსური აქტივები							
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	176,997	-	-	-	-	-	-
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	-	119	-	-	-	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	-	-	-	171,710	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:							
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	54
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	14,063
სულ	176,997	119	-	-	171,710	-	14,117
ფინანსური ვალდებულებები							
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	294	-	-	-	-	-	-
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	-	-	-	12,962	-	-
სუბორდინირებული სესხი სხვა ფინანსური	-	-	-	-	89,812	-	-
ვალდებულებები	-	-	-	-	15,583	-	-
სულ	294	-	-	-	118,357	-	-
წმინდა	176,703	119	-	-	53,353	-	14,117
დაგროვილი ვადიანობის გეპი	176,703	176,822	176,822	176,822	230,175	230,175	244,292

(ათას ლარში)

22. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2023						
	მოთხოვ- ნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ვადაგა- დაცი- ლებული	დადგენი- ლი ვადის გარეშე
ფინანსური აქტივები							
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	153,137	-	-	-	-	-	153,137
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	-	114	-	-	-	-	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	-	-	-	196,526	-	196,526
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:							
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	54
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	13,353
სულ	153,137	114	-	-	196,526	-	363,184
ფინანსური ვალდებულებები							
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	286	-	-	-	-	-	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	-	-	-	16,976	-	16,976
სუბორდინირებული სესხი	-	-	-	-	95,901	-	95,901
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	-	-	15,724	-	15,724
სულ	286	-	-	-	128,601	-	128,887
წმინდა	152,851	114	-	-	67,925	-	234,297
დაგროვილი ვადიანობის გეპი	152,851	152,965	152,965	152,965	220,890	220,890	234,297

გრძელვადიანი სესხები ძირითადად არ არის ხელმისაწვდომი საქართველოში. თუმცა საქართველოს ბაზარზე ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. როგორც ასეთი, აქტივების საბოლოო დაფარვის ვადა შესაძლოა განსხვავდებოდეს ზემოთ მოცემული ანალიზისგან.

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

2024 წლისა და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებზე დაუფარავი ნაშთები არის შემდეგი:

	2024		2023	
	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო	უმადლესი რანგის ხელმძღვანე ლობა	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო	უმადლესი რანგის ხელმძღვანე ლობა
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	-	3	-	3
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, მთლიანი	-	-	-	1,488
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	-	-	(1,290)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	-	-	-	198
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	-	294	-	286
სუბორდინირებული სესხი	89,812	-	95,901	-
სხვა ვალდებულებები	11,595	-	13,654	-

(ათას ლარში)

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო ისეთი საწარმოებია, რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად, ერთი ან რამდენიმე შუამავლით იმართებიან ან კონტროლდებიან ან ბანკთან ერთად იმყოფებიან საერთო კონტროლ ქვეშ (მათ შორის შვილობილი საწარმოების და მასთან დაკავშირებული კომპანიები და ჰოლდინგური კომპანიები). წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები მოიცავს იურიდიულ პირებს, რომლებიც არიან „ვითიბი ჯგუფის“ წევრები და აგრეთვე სხვა იურიდიულ პირებს, რომლებიც კონტროლდებიან რუსეთის ფედერაციის მიერ.

2014 წლის 13 ოქტომბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 126,400 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 4,061 ლარს შეადგენდა, 11%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2021 წლის 31 ოქტომბერს. 2020 წლის 15 დეკემბერს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურირაცია საპროცენტო განაკვეთით 8,93%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 29 ოქტომბრით.

2018 წლის 31 აგვისტოს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო ხელშეკრულება 816,985 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მისი საბალანსო ღირებულება 26,941 ლარი იყო, ხოლო საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 10,5%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 29 აგვისტომდე. 2020 წლის 31 აგვისტოს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურირაცია საპროცენტო განაკვეთით 10,5%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 29 აგვისტოთი.

2018 წლის 31 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 414,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 13,365 ლარს შეადგენდა, 11,5%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2025 წლის 26 დეკემბერს. 2020 წლის 15 დეკემბერს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურირაცია საპროცენტო განაკვეთით 8,99%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 1 დეკემბრით.

2020 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 455,394 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 14,671 ლარს შეადგენდა, 8,92%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2027 წლის 17 დეკემბერს.

2021 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 900,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებამ 30,774 ლარი შეადგინა, 11,51%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2028 წლის 25 დეკემბერს.

ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, ამ სესხების დაფარვა მოხდება მხოლოდ ბანკის ძირითადი კრედიტორების წინაშე არსებული ვალდებულებების დაფარვის შემდეგ.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ სხვა დავალიანება მოიცავს დარიცხულ ბონუსებს 1,663 ლარის ოდენობით (2023 წ.: 0 ლარი) და აუნაზღაურებელი შვებულება 0 ლარის ოდენობით (2023 წ.: 0 ლარი).

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებიდან წარმოშობილი შემოსავალი და ხარჯი ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ:

	2024			2023		
	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო
საპროცენტო ხარჯი	(8,148)	-	-	(8,642)	-	-

(ათას ლარში)

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება მოიცავდა ხელფასებს, ბონუსებს და სხვა კომპენსაციებს ჯამში 4,944 ლარის ოდენობით (2023 წ.: 3,163 ლარი).

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 4 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრისგან (2023 წ.: ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 4 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრი). 2024 და 2023 წლებში ბანკს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებთან მნიშვნელოვანი ოპერაციები არ ჰქონია.

24. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის მთავარი ამოცანებია იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკი აკმაყოფილებდეს კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს და ბანკი ინარჩუნებდეს ძლიერ საკრედიტო რეიტინგებს და კაპიტალის ჯანსაღ კოეფიციენტებს იმისთვის, რომ განამტკიცოს თავისი საქმიანობა და მაქსიმალურად გაზარდოს პარტნიორებისთვის შექმნილი ღირებულება.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტორების მიზნით ბანკმა შესაძლებელია უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, ბანკი ვალდებულია ინდივიდუალურად შესაბამისი გაანგარიშების საფუძველზე შეინარჩუნოს საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 29.81%, 22.85% და 25.84%-ის ოდენობით (2023 წ.: საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 28.07%, 21.19% და 24.15%-ის ოდენობით, შესაბამისად ადგილობრივი სტანდარტით).

ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს 2024 წლისა და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო: ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ამ საფუძველზე იყო შემდეგი:

	2024	2023
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	273,906	261,350
დამატებითი ძირითადი კაპიტალი	43,189	50,857
ძირითადი კაპიტალი	317,094	312,207
მეორადი კაპიტალი	42,080	64,023
მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალი	359,174	376,230
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	538,310	584,688
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	50.88%	44.70%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	58.91%	53.40%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	66.72%	64.35%